

**Powiatowy Urząd Pracy
w Krośnie**

**RANKING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH
I NADWYŻKOWYCH W POWIECIE
MIASTO KROSNO
W 2016 ROKU.**

- kwiecień 2017 -

SPIS TREŚCI

Wstęp

- Cel opracowania.....3
- Objasnienia do struktury klasyfikacji zawodów i specjalności, definicje..... 4
- Metodologia opracowania i definicje.....8

1. Analiza ogólnej sytuacji na rynku pracy

- Sytuacja na lokalnym rynku pracy.....9
- Napływ bezrobotnych wg zawodów12
- Analiza ofert pracy.....14

2. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych.....20

3. Analiza umiejętności i uprawnień.....29

4. Analiza rynku edukacyjnego.....33

5. Badanie kwestionariuszowe przedsiębiorstw.....40

6. Prognoza lokalnego rynku pracy.....60

Podsumowanie.....69

WSTĘP

Cel opracowania

Celem opracowania raportu jest przeprowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych przy założeniu o maksymalnym wykorzystaniu informacji zbieranych w ramach obowiązującej sprawozdawczości o rynku pracy.

Wdrożenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych pozwoli w szczególności na:

- określenie kierunków i natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodowo-kwalifikacyjnej na lokalnym rynku pracy,
- stworzenie bazy informacyjnej dla opracowania przyszłych struktur zawodowo-kwalifikacyjnych w układzie lokalnym,
- określenie odpowiednich kierunków szkolenia bezrobotnych, zapewniając większą efektywność organizowanych szkoleń,
- bieżącą korektę poziomu, struktury i treści kształcenia zawodowego (dotyczy władz oświatowych oraz dyrekcji szkół),
- usprawnienie poradnictwa zawodowego poprzez wskazanie zawodów deficytowych i nadwyżkowych,
- ułatwienie realizacji programów specjalnych dla aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych w celu promowania ich ponownego zatrudnienia.

Podstawą prawną sporządzenia niniejszego raportu jest Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 roku, o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. 2015 poz. 149 z późn. zm.) zgodnie z którą, prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest jednym z zadań samorządu województwa oraz samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy.

Raport został stworzony w oparciu o zalecenia metodyczne przygotowane w ramach projektu „Opracowanie nowych zaleceń metodycznych prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy”, zamieszczone na stronie www.mz.praca.gov.pl.

Główne źródła danych wykorzystane w niniejszym raporcie to dane z systemu Syriusz, dane z Systemu Informacji Oświatowej MEN, wyniki badania ofert pracy w Internecie oraz wyniki badania kwestionariuszowego przedsiębiorstw.

Objaśnienia do struktury klasyfikacji zawodów i specjalności, definicje.

Klasyfikacja jest pięciopoziomowym, hierarchicznie usystematyzowanym zbiorem zawodów i specjalności występujących na rynku pracy. Grupuje poszczególne zawody (specjalności) w coraz bardziej zagregowane grupy oraz ustala ich symbole i nazwy.

Klasyfikacja została opracowana na podstawie Międzynarodowego Standardu Klasyfikacji Zawodów ISCO-08, przyjętego w grudniu 2007 roku na trójstronnym Spotkaniu Ekspertów ds. Statystyki Pracy dotyczącym aktualizacji Międzynarodowego Standardu Klasyfikacji Zawodów (ISCO), zwołanym przez Organ Wykonawczy Międzynarodowego Biura Pracy (ILO) zgodnie z postanowieniami Rezolucji z roku 2003 z XVII Międzynarodowej Konferencji Statystyków Pracy (ICLS).

Zasadniczy układ klasyfikacji zawodów i specjalności, kryteria klasyfikacyjne oraz system kodowy przyjęto zgodnie z Międzynarodowym Standardem ISCO-08.

Struktura klasyfikacji oparta jest na systemie pojęć, z których najważniejsze to: zawód, specjalność, umiejętności oraz kwalifikacje zawodowe.

Zawód zdefiniowany został jako zbiór zadań (zespół czynności) wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych stale lub z niewielkimi zmianami przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji (wiedzy i umiejętności), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło dochodów.

Zawód może dzielić się na specjalności. **Specjalność** jest wynikiem podziału pracy w ramach zawodu, zawiera część czynności o podobnym charakterze (związanych z wykonywaną funkcją lub przedmiotem pracy), wymagających pogłębionej lub dodatkowej wiedzy i umiejętności, zdobytych w wyniku dodatkowego szkolenia lub praktyki.

Umiejętność określono jako sprawdzoną możliwość wykonania odpowiedniej klasy zadań w ramach zawodu (specjalności), natomiast przez kwalifikacje zawodowe rozumiane są układy wiedzy i umiejętności wymagane do realizacji składowych zadań zawodowych.

Dla celów klasyfikacji istotne są dwa aspekty kwalifikacji: poziom i specjalizacja. **Poziom kwalifikacji** potraktowano jako funkcję kompleksowości i zakresu umiejętności (kompleksowość umiejętności traktując jako czynnik ważniejszy), wynikających ze złożoności oraz zakresu zadań i obowiązków.

Specjalizację kwalifikacji zdefiniowano natomiast przez rodzaj koniecznej wiedzy czy umiejętność posługiwania się określonymi urządzeniami i narzędziami lub przez rodzaj stosowanych materiałów czy produkowanych wyrobów albo rodzaj świadczonych usług.

W klasyfikacji, podobnie jak w ISCO-08, uwzględniono cztery szerokie poziomy kwalifikacji, które zdefiniowano w odniesieniu do poziomów wykształcenia określonych w Międzynarodowej Klasyfikacji Standardów Edukacyjnych (ISCED 2011). Nie oznacza to, że kwalifikacje można uzyskać tylko w ramach systemu szkolnego. Kwalifikacje mogą być i często są nabywane w ramach systemu kursowego lub poprzez praktykę. Decydującym czynnikiem dla określenia, jak dany zawód powinien być sklasyfikowany, są wymagane kwalifikacje niezbędne do wykonania zadań i obowiązków, a nie sposób, w jaki te kwalifikacje są osiągane. Jednak przyjęte definicje mają zastosowanie, gdy niezbędne kwalifikacje zawodowe są nabywane poprzez formalne wykształcenie lub szkolenie:

- 1) **pierwszy poziom kwalifikacji** (oznaczający kwalifikacje elementarne) – odniesiono do pierwszego poziomu wykształcenia ISCED, uzyskiwanego w szkole podstawowej;
- 2) **drugi poziom kwalifikacji** – odniesiono do drugiego poziomu wykształcenia ISCED, uzyskiwanego w gimnazjum oraz do trzeciego poziomu wykształcenia ISCED, uzyskiwanego w liceum ogólnokształcącym, liceum profilowanym i zasadniczej szkole zawodowej;
- 3) **trzeci poziom kwalifikacji** – odniesiono do czwartego poziomu wykształcenia ISCED, uzyskiwanego w szkole policealnej oraz do trzeciego poziomu wykształcenia ISCED, uzyskiwanego w technikum;
- 4) **czwarty poziom kwalifikacji** – odniesiono do piątego poziomu wykształcenia ISCED, uzyskiwanego na studiach wyższych zawodowych (kończących się tytułem licencjata lub inżyniera), studiach magisterskich i studiach podyplomowych oraz do szóstego poziomu wykształcenia ISCED, uzyskiwanego na studiach doktoranckich.

Struktura klasyfikacji jest wynikiem grupowania poszczególnych zawodów i specjalności w grupy elementarne, a te z kolei w bardziej zagregowane grupy średnie, duże i wielkie, na podstawie podobieństwa kwalifikacji zawodowych wymaganych dla realizacji zadań danego zawodu (specjalności) z uwzględnieniem obydwu aspektów kwalifikacji, tj. ich poziomu i specjalizacji.

W końcowym efekcie struktura klasyfikacji obejmuje **10** grup wielkich, **43** grupy duże (wewnętrzny podział grup wielkich), **133** grupy średnie (wewnętrzny podział grup dużych) i **444** grupy elementarne (wewnętrzny podział grup średnich), przy czym grupy elementarne obejmują **2366** zawodów i specjalności

Tabela 1. Struktura grup wielkich klasyfikacji i poziomy kompetencji

	Nazwa grupy wielkiej	Liczba grup w ramach grupy wielkiej			Liczba zawodów i specjalności	Poziom kompetencji wg ISCO-08	Poziom kształcenia wg ISCED 2011
		dużych	średnich	elementarnych			
1	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	4	11	31	157	3, 4	3, 4, 5, 6, 7, 8
2	Specjaliści	6	31	99	708	4	5, 6, 7, 8
3	Technicy i inny średni personel	5	20	87	490	3	3, 4
4	Pracownicy biurowi	4	8	27	68	2, 3	3, 4
5	Pracownicy usług i sprzedawcy	4	12	39	130	2, 3	3, 4
6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	3	9	17	54	2	3
7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	5	14	69	393	2	3
8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	3	14	41	339	2	2, 3
9	Pracownicy wykonujący prace proste	6	11	32	101	1	1, 2
10	Siły zbrojne	3	3	3	3	1, 2, 3, 4	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8
	RAZEM	43	133	444	2366		

Źródło: MPiPS

Wszystkie pozycje klasyfikacyjne opatrzone zostały symbolem cyfrowym (kodem). Grupy wielkie oznaczono symbolem jednocyfrowym, grupy duże – dwucyfrowym, grupy średnie – trzycyfrowym, a elementarne – czterocyfrowym. Poszczególnym zawodom i specjalnościom przyporządkowano kod sześciocyfrowy.

Poszczególne grupy wielkie zawodów można scharakteryzować następująco:

1. Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy.

Grupa ta obejmuje zawody, w których podstawowymi zadaniami są planowanie, określanie i realizowanie podstawowych celów i kierunków polityki państwa, formułowanie przepisów prawnych oraz kierowanie działalnością jednostek administracji publicznej, a także sprawowanie funkcji zarządzania w przedsiębiorstwach lub ich wewnętrznych jednostkach organizacyjnych.

2. Specjaliści.

Grupa ta obejmuje zawody wymagające posiadania wysokiego poziomu wiedzy zawodowej, umiejętności oraz doświadczenia w zakresie nauk technicznych, przyrodniczych, społecznych, humanistycznych i pokrewnych. Ich główne zadania to wdrażanie do praktyki koncepcji i teorii naukowych lub artystycznych, powiększanie dotychczasowego stanu wiedzy poprzez badania i twórczość oraz systematyczne nauczanie w tym zakresie.

3. Technicy i inny średni personel.

Grupa ta obejmuje zawody wymagające wiedzy, umiejętności i doświadczenia niezbędnych do wykonywania głównie prac technicznych i podobnych, związanych z badaniem i stosowaniem naukowych oraz artystycznych koncepcji i metod działania.

4. Pracownicy biurowi.

Grupa ta obejmuje zawody wymagające wiedzy, umiejętności i doświadczenia niezbędnych do zapisywania, organizowania, przechowywania i wyszukiwania informacji, obliczania danych liczbowych, finansowych i statystycznych oraz wykonywania obowiązków wobec klientów, szczególnie związanych z operacjami pieniężnymi, organizowaniem podróży, informacjami i spotkaniami w zakresie biznesu.

5. Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy.

Grupa ta obejmuje zawody wymagające wiedzy, umiejętności i doświadczenia, które są niezbędne do świadczenia usług ochrony, usług osobistych związanych m.in. z podróżą, prowadzeniem gospodarstwa, dostarczaniem żywności, opieką osobistą oraz do sprzedawania i demonstrowania towarów w sklepach hurtowych czy detalicznych.

6. Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy.

Grupa ta obejmuje zawody wymagające wiedzy, umiejętności i dośw. niezbędnych do uprawy i zbioru ziemiopłodów, zbierania owoców lub roślin dziko rosnących, uprawy i eksploatacji lasów, chowu i hodowli zwierząt, połowów lub hodowli ryb.

7. Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy.

Grupa ta obejmuje zawody wymagające wiedzy, umiejętności i doświadczenia niezbędnych do uzyskiwania i obróbki surowców, wytwarzania i naprawy towarów oraz budowy, konserwacji i naprawy dróg, konstrukcji i maszyn. Główne zadania wymagają znajomości i zrozumienia charakteru pracy, stosowanych materiałów, maszyn i wytwarzanych produktów.

8. Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń.

Grupa ta obejmuje zawody wymagające wiedzy, umiejętności i doświadczenia niezbędnych do prowadzenia pojazdów i innego sprzętu ruchomego, nadzorowania, kontroli i obserwacji pracy maszyn i urządzeń przemysłowych na miejscu lub przy pomocy zdalnego sterowania oraz do montowania produktów z komponentów według ścisłych norm i metod. Wykonywanie zadań wymaga głównie posiadania wiedzy i zrozumienia zasad funkcjonowania obsługiwanych urządzeń.

9. Pracownicy wykonujący prace proste.

Grupa ta obejmuje zawody, które wymagają niskich lub podstawowych umiejętności i niewielkiej wiedzy teoretycznej niezbędnych do wykonywania przeważnie prostych i rutynowych prac. Praca wykonywana jest przy zastosowaniu prostych narzędzi ręcznych i przy ograniczonej własnej inicjatywie i ocenie. W niektórych przypadkach wymaga wysiłku fizycznego.

10. Siły zbrojne.

W grupie tej klasyfikowani są żołnierze zawodowi.

Metodologia opracowania i definicje.

Przez **monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych** należy rozumieć proces systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno - zawodowym oraz formułowania na tej podstawie ocen, wniosków i krótkotrwałych prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów: szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego.

Przez **zawód deficytowy** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. Zawody deficytowe to takie, gdzie wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów jest większy od wartości 1,1.

Przez **zawód nadwyżkowy** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. Zawody nadwyżkowe, to takie gdzie wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów jest mniejszy od wartości 0,9.

Przez **zawód zrównoważony** należy rozumieć zawód, na który występuje na danym rynku pracy takie samo zapotrzebowanie jak liczba osób poszukujących pracy w danym zawodzie. Zawody zrównoważone to takie, gdzie wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów zawiera się w przedziale 0,9 do 1,1.

Dla uproszczenia przyjęto w klasyfikacji tradycyjne nazwy zawodów rodzaju męskiego, zaś nazwy rodzaju żeńskiego stosowano tylko w niektórych zawodach, wyraźnie zdominowanych przez kobiety. Nie powinno to mieć wpływu na klasyfikowanie pracowników do określonych zawodów. Na świadectwach/zaświadczeniach potwierdzających nabycie kwalifikacji do pracy w określonych zawodach należy stosować nazwy zawodów występujące w klasyfikacji, niezależnie od płci osoby, która uzyskała określone świadectwo/zaświadczenie. Na przykład kobieta, która zdobyła zawód fryzjera na świadectwie powinna mieć podany zawód: fryzjer, a nie fryzjerka.

W przypadku niektórych zawodów podano dodatkowo w nawiasie często występujący na rynku pracy synonim lub odpowiednik.

Zaleca się korzystanie z niniejszego opracowania łącznie z "Rankingiem zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie krośnieńskim w 2016 roku". Oba te lokalne rynki pracy są bowiem ze sobą ściśle powiązane.

1. ANALIZA OGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY

Sytuacja na lokalnym rynku pracy.

Tabela 2. Stopa bezrobocia na koniec grudnia 2016r.

Rejon	Stopa bezrobocia w %
Polska	8,3%
Woj. podkarpackie	11,6%
Powiat krośnieński łącznie z miastem Krosno	7,7%
Powiat krośnieński	10,3%
Miasto Krosno	4,7%

Źródło: Dane MPiPS i własne PUP Krosno

Według stanu na koniec grudnia 2016r na terenie działania PUP Krosno zarejestrowanych było **5067** bezrobotnych (aż o 1770 mniej niż w na koniec 2015r), w tym **2774** kobiety (55 %).

W powiatu m. Krosno zarejestrowanych było **1415** bezrobotnych (spadek w porównaniu z analogicznym okresem 2015r o 381 osób. Stanowili oni 28% ogółu zarejestrowanych w PUP Krosno.

Tabela 3. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w PUP Krosno na koniec 2016r.

Rejon	Ogółem	Kobiety
Krosno	1415	777
Powiat krośnieński	3652	1997
Ogółem	5067	2774

Źródło: Dane własne PUP Krosno

Stopa bezrobocia w powiecie grodzkim na koniec grudnia 2016r. wynosiła **4,7 %** i była niższa o **3,6%** od stopy bezrobocia w Polsce i aż o **6,9%** niższa od stopy bezrobocia w woj. podkarpackim.

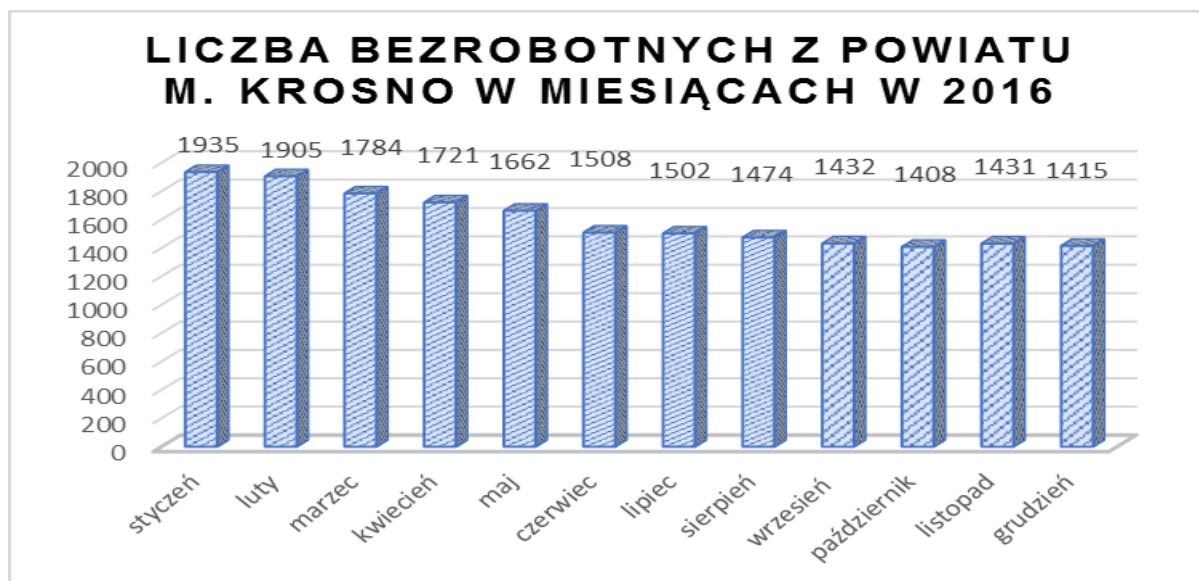
W porównaniu z rokiem 2015 stopa bezrobocia zmniejszyła się o 1,2% i nadal była najniższa w województwie podkarpackim.

Wśród ogółu bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Krośnie na koniec grudnia 2016 r. odnotowano (łącznie powiat m. Krosno i powiat krośnieński):

- 1355 bezrobotnych do 30 roku życia tj. 26,7 % ogólnej liczby bezrobotnych,
- 602 bezrobotnych do 25 roku życia tj. 11,9 % ogólnej liczby bezrobotnych,
- 2769 długotrwale bezrobotnych, tj. 54,6 %,
- 833 kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka tj. 16,4 %,
- 1398 bezrobotnych powyżej 50 roku życia tj. 27,6 %,
- 1282 bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych tj. 25,3 %,
- 1014 bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego tj. 20,0 %,
- 974 korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej tj. 19,2 %,
- 1029 bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia, tj. 20,3 %,
- 564 bezrobotnych niepełnosprawnych, tj. 11,1 %,

Liczba osób zarejestrowanych bezrobotnych z powiatu m. Krosno w PUP Krosno w poszczególnych miesiącach 2016r ulegała zmianom i przedstawiała się następująco:

Wykres nr 1.

Źródło: Dane własne PUP Krosno

Liczba bezrobotnych od stycznia 2016r do końca grudnia 2016r zmniejszyła się aż o 520 osób. Tendencja spadkowa miała miejsce przede wszystkim w okresie od lutego do października.

Tabela nr 4. Osoby bezrobotne z ustalonym profilem pomocy

Rejon	Profil I	Profil II	Profil III
Krosno	74	1102	235

Źródło: Dane własne PUP Krosno

Na koniec 2016r 21% bezrobotnych posiadało III profil pomocy. Na koniec 2015r profil ten posiadało aż 30% zarejestrowanych.

Tabela nr 5. Grupy zawodów, w których liczba bezrobotnych (stan na koniec okresu) jest największa w 2016 roku

Kod	Elementarne grupy zawodów	Liczba bezrobotnych (stan na koniec okresu)
5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienty)	155
4110	Pracownicy obsługi biurowej	56
9329	Robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	53
9112	Pomoce i sprzątaczk biurowe, hotelowe i pokrewne	40
4321	Magazynierzy i pokrewni	26
7222	Ślusarze i pokrewni	25

7315	Formowacze wyrobów szklanych, krajacze i szlifierze szkła	24
9333	Robotnicy pracujący przy przeładunku towarów	22
2330	Nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych (z wyjątkiem nauczycieli kształcenia zawodowego)	21
3322	Przedstawiciele handlowi	21
5249	Pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	21
9321	Ręczni pakowacze i znakowacze	20
7223	Ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni	19
5120	Kucharze	18
9313	Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie ogólnym	17
5141	Fryzjerzy	16
3119	Technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej niesklasyfikowani	15
2619	Specjaliści z dziedziny prawa gdzie indziej niesklasyfikowani	14
5413	Pracownicy ochrony osób i mienia	14
2359	Specjaliści nauczania i wychowania gdzie indziej niesklasyfikowani	13
2421	Specjaliści do spraw zarządzania i organizacji	13
3314	Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	13
9629	Pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani	13

Źródło: Dane MRPiPS

Dużą liczbę osób bezrobotnych stanowią osoby, które pracowały na stanowiskach pomocniczych, niewymagających specjalistycznych kwalifikacji, często pracownicy sezonowi.

Napływ bezrobotnych według zawodów w powiecie m. Krosno w 2016 roku.:

Tabela nr 6. Grupy zawodów, w których liczba bezrobotnych (napływ) jest największa w 2016 roku.

Kod	Elementarne grupy zawodów	Liczba bezrobotnych (napływ w okresie)
5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	202
9329	Robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	86
4110	Pracownicy obsługi biurowej	54
4321	Magazynierzy i pokrewni	53
9112	Pomoce i sprzątaczk biurowe, hotelowe i pokrewne	50
9313	Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie ogólnym	48
5120	Kucharze	43
9333	Robotnicy pracujący przy przeładunku towarów	39
7223	Ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni	38

2330	Nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych (z wyjątkiem nauczycieli kształcenia zawodowego)	37
2421	Specjaliści do spraw zarządzania i organizacji	36
7315	Formowacze wyrobów szklanych, krajacze i szlifierze szkła	35
5141	Fryzjerzy	34
2359	Specjaliści nauczania i wychowania gdzie indziej niesklasyfikowani	30
2422	Specjaliści do spraw administracji i rozwoju	30
5249	Pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	30
2619	Specjaliści z dziedziny prawa gdzie indziej niesklasyfikowani	29
9321	Ręczni pakowacze i znakowacze	29
7231	Mechanicy pojazdów samochodowych	27
7222	Ślusarze i pokrewni	26

Źródło: Dane MRPiPS

Z przedstawionych danych wynika, iż zdecydowanie najwięcej zarejestrowanych jest osób z bardzo niskimi kwalifikacjami zawodowymi. Dużą liczbę osób bezrobotnych stanowią osoby, które pracowały na stanowiskach pomocniczych, niewymagających specjalistycznych kwalifikacji, często pracownicy sezonowi. Ogółem napływ w 2016 roku wyniósł 2573. Co czwarty rejestrujący się bezrobotny nie posiadał doświadczenia zawodowego (702 bezrobotnych). Odpływ natomiast zamknął się w liczbie 2955.

Zauważa się znaczny spadek bezrobotnych w porównaniu z końcem grudnia 2015r – stopa bezrobocia zmniejszyła się o 1,2%.

Samo posiadanie odpowiedniego zawodu, nawet przy dużym zapotrzebowaniu na rynku pracy nie powoduje, iż są oni rozchwytywani na rynku pracy. Często nie posiadają oni doświadczenia zawodowego albo mają długą przerwę w wykonywaniu zawodu, co nie ułatwia im znalezienia zatrudnienia.

Część osób pomimo posiadania zawodu nie ma dodatkowych uprawnień do wykonywania pracy na danym stanowisku.

Biorąc powyższe pod uwagę należy stwierdzić, że główną przyczyną bezrobocia, oprócz kryzysu gospodarczego i niedostatecznej liczby nowych miejsc pracy w zawodach niewymagających kwalifikacji jest przede wszystkim niski poziom wykształcenia i brak odpowiednich umiejętności do wykonywania pracy na stanowiskach oferowanych przez pracodawców na lokalnym rynku pracy. Spora liczba bezrobotnych posiada przeciwwskazania lekarskie do wykonywania pracy w swoim zawodzie. Duże znaczenie ma również mała mobilność zarejestrowanych bezrobotnych oraz niechęć do zmian oraz postawy

roszczeniowe. Znaczna część bezrobotnych posiada wygórowane oczekiwania co do wynagrodzenia. Zauważa się znaczny odsetek osób pracujących w szarej strefie.

Spory odsetek bezrobotnych w PUP Krosno to osoby rejestrujące się wyłącznie w celu zgłoszenia do systemu ubezpieczeń zdrowotnych bądź w celu otrzymania stosownych zaświadczeń do ośrodków pomocy społecznej.

Analiza ofert pracy.

Rynek pracy na terenie działania PUP Krosno charakteryzuje się dużym stopniem uprzemysłowienia (z dominującymi dziedzinami przemysłu szklarskiego, elektromaszynowego, drzewno meblarskiego) oraz stosunkowo dużą różnorodnością świadczonej działalności usługowej i handlowej (istotne znaczenie posiada handel przygraniczny prowadzony w oparciu o istniejące targowiska).

Do charakterystycznych cech lokalnego rynku należy zaliczyć:

- zdecydowana przewagę małych podmiotów gospodarczych zatrudniających do 5 pracowników, które nie planują zwiększania produkcji, czy świadczonych usług, a tym samym zwiększenia zatrudnienia,
- niskie i nieodpowiadające wymaganiom pracodawców kwalifikacje potencjalnych pracowników,
- oferty pracy o bardzo niskim wynagrodzeniu,
- wyjazd osób z wysokimi kwalifikacjami do bardziej rozwiniętych obszarów kraju,
- absolwenci cenionych uczelni nie wracają na lokalny rynek pracy,
- wyjazdy w poszukiwaniu zatrudnienia poza granicami kraju.

W 2016 roku realizowano w PUP łącznie z powiatu m. Krosno i powiatu ziemskiego 2965 ofert pracy (326 ofert więcej w porównaniu do poprzedniego roku). Oferty pracy dotyczące miejsc subsydiowanych i staży to około 35% wszystkich ofert zgłoszonych do PUP.

Tabela nr 7. Oferty pracy w 2016 roku w oparciu o wielkie grupy zawodów

Kod grupy zawodów	Nazwa wielkiej grupy zawodów	CBOP (PUP+OHP +EURES)	Internet	Razem
	w liczbach bezwzględnych			
	Ogółem	2727	873	3600
1	PRZEDSTAWICIELE WŁADZ PUBLICZNYCH, WYŻSI URZĘDNICY I KIEROWNICY	10	56	66
2	SPECJALIŚCI	165	352	517
3	TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL	220	178	398
4	PRACOWNICY BIUROWI	627	49	676
5	PRACOWNICY USŁUG I SPRZEDAWCY	741	96	837
6	ROLNICY, OGRODNICY, LEŚNICY I RYBACY	50	0	50
7	ROBOTNICY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	207	46	253
8	OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ	241	64	305
9	PRACOWNICY WYKONUJĄCY PRACE PROSTE	466	32	498
0	SIŁY ZBROJNE	0	0	0

	wskaźnik struktury według źródeł			
1	PRZEDSTAWICIELE WŁADZ PUBLICZNYCH, WYŻSI URZĘDNICY I KIEROWNICY	15,15%	84,85%	100%
2	SPECJALIŚCI	31,91%	68,09%	100%
3	TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL	55,28%	44,72%	100%
4	PRACOWNICY BIUROWI	92,75%	7,25%	100%
5	PRACOWNICY USŁUG I SPRZEDAWCY	88,53%	11,47%	100%
6	ROLNICY, OGRODNICY, LEŚNICY I RYBACY	100,00%	0,00%	100%
7	ROBOTNICY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	81,82%	18,18%	100%
8	OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ	79,02%	20,98%	100%
9	PRACOWNICY WYKONUJĄCY PRACE PROSTE	93,57%	6,43%	100%
0	SIŁY ZBROJNE			

	wskaźnik struktury wg grup w poszczególnych źródłach			Wskaźnik zróżnicowania (PUP vs. Internet)
1	PRZEDSTAWICIELE WŁADZ PUBLICZNYCH, WYŻSI URZĘDNICY I KIEROWNICY	0,37%	6,41%	0,06
2	SPECJALIŚCI	6,05%	40,32%	0,15
3	TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL	8,07%	20,39%	0,40
4	PRACOWNICY BIUROWI	22,99%	5,61%	4,10
5	PRACOWNICY USŁUG I SPRZEDAWCY	27,17%	11,00%	2,47
6	ROLNICY, OGRODNICY, LEŚNICY I RYBACY	1,83%	0,00%	
7	ROBOTNICY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	7,59%	5,27%	1,44
8	OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ	8,84%	7,33%	1,21
9	PRACOWNICY WYKONUJĄCY PRACE PROSTE	17,09%	3,67%	4,66
0	SIŁY ZBROJNE	0,00%	0,00%	

Źródło: Dane MRPiPS

Oferty te dotyczyły stanowisk pracy w aż **287** elementarnych grupach zawodów. Rozłożenie ofert pracy na dane stanowiska przedstawia następująca tabela.

Tabela nr 8. Liczba ofert pracy wg elementarnych grup zawodów w CBOP (PUP+OHP+EURES).

Kod	Elementarne grupy zawodów	Liczba ofert pracy
522301	Sprzedawca*	202
933304	Robotnik magazynowy	154
432190	Pozostali magazynierzy i pokrewni	138
411004	Technik prac biurowych*	130
432102	Inwentaryzator	113
524902	Doradca klienta	102
962106	Kolporter	101
515303	Robotnik gospodarczy	95
432103	Magazynier	63
541307	Pracownik ochrony fizycznej	61

523002	Kasjer handlowy	57
332201	Ekspozytor towarów (merchandiser)	53
634002	Zbieracz owoców, ziół i innych roślin	50
214925	Specjalista do spraw pakowania i opakowań	41
941201	Pomoc kuchenna	38
832202	Kierowca samochodu dostawczego	36
441203	Listonosz	32
951002	Dystrybutor ulotek	32
514101	Fryzjer*	31
821990	Pozostali monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani	31
513101	Kelner*	30
833203	Kierowca samochodu ciężarowego	30
961202	Sortowacz odpadów komunalnych	30
723103	Mechanik pojazdów samochodowych*	29
833101	Kierowca autobusu	29
818105	Operator urządzeń do formowania i przetwórstwa włókna szklanego	26
512001	Kucharz*	25
931301	Pomocniczy robotnik budowlany	23
431101	Asystent do spraw księgowości	22
512090	Pozostali kucharze	22
332203	Przedstawiciel handlowy	21
335301	Urzędnik ubezpieczeń społecznych	20
422201	Pracownik centrum obsługi telefonicznej (pracownik call center)	20
932913	Sortowacz	18
524404	Telemarketer	16
834401	Kierowca operator wózków jezdniowych (widłowych)	16
911207	Sprzątaczką biurową	16
522305	Technik handlowiec*	15
243305	Specjalista do spraw sprzedaży	14
422602	Recepcjonista	14
523003	Kasjer w zakładzie pracy	13
722490	Pozostali szlifierze narzędzi i polerowacze metali	13

814302	Operator maszyn do produkcji opakowań z papieru i tektury	13
815301	Szwaczka maszynowa	13
514202	Kosmetyczka	12
216601	Grafik komputerowy DTP	11
722204	Ślusarz*	11
722303	Operator maszyn do obróbki skrawaniem	11
961201	Sortowacz surowców wtórnych	11
331301	Księgowy	10
441290	Pozostali listonosze i pokrewni	10
752205	Stolarz*	10
921401	Pomocniczy robotnik konserwacji terenów zieleni	10
524490	Pozostali sprzedawcy (konsultanci) w centrach sprzedaży telefonicznej / internetowej	9
311937	Kontroler jakości wyrobów przemysłowych	8
411003	Pracownik kancelaryjny	8
412001	Sekretarka	8
531202	Asystent nauczyciela przedszkola	8
751201	Cukiernik*	8

Źródło: Dane MRPiPS

Tabela nr 9. Zawody, w których pracodawcy najczęściej zgłaszają oferty pracy do PUP.

Zawód	Wskaźnik struktury
Sprzedawca*	12,56%
Magazynier	6,80%
Spawacz	5,01%
Ślusarz*	5,01%
Technik prac biurowych*	4,51%
Księgowy	3,94%
Specjalista do spraw logistyki	3,94%
Operator koparko-ładowarki	2,86%
Cieśla*	2,51%
Frezer	2,51%
Inżynier budownictwa - budownictwo ogólne	2,51%
Inżynier technologii chemicznej	2,51%
Lakiernik*	2,51%
Murarz	2,51%
Opiekun w domu pomocy społecznej*	2,51%

Specjalista do spraw kadr	2,51%
Stolarz*	2,51%
Telemarketer	2,51%
Asystent nauczyciela przedszkola	1,43%
Fryzjer*	1,43%
Kelner*	1,43%
Kierowca operator wózków jezdniowych (widłowych)	1,43%
Kierowca samochodu dostawczego	1,43%
Kosmetyczka	1,43%
Krawiec*	1,43%
Logopeda	1,43%
Meliorant	1,43%
Monter instalacji i urządzeń sanitarnych	1,43%
Operator maszyn drogowych	1,43%
Piekarz*	1,43%
Pielęgniarka	1,43%
Pomocniczy robotnik budowlany	1,43%
Psycholog	1,43%
Szwaczka maszynowa	1,43%
Tapicer*	1,43%
Technik elektroradiolog*	1,43%
Technolog robót wykończeniowych w budownictwie	1,43%
Mechanik samochodów osobowych	0,78%
Asystent do spraw księgowości	0,39%
Elektromechanik pojazdów samochodowych*	0,39%
Kierownik lokalu gastronomicznego	0,39%
Pracownik biura podróży	0,39%
Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelowych i turystycznych	0,39%
Specjalista zastosowań informatyki	0,39%

Źródło: Dane MRPiPS

Analiza ofert pracy pozyskanych przez urząd pracy nie odzwierciedla w pełni rynku pracy. Szacuje się, iż do **urzędów pracy trafia około 30% ogółu ofert. Z tych 30% zgłoszonych ofert około 35% to oferty stażu oraz różnego rodzaju refundacje kosztów zatrudnienia.** Niemniej jednak dane te dają pewien obraz sytuacji na lokalnym rynku pracy.

Stosunkowo duża ilość ofert pracy przy prostych pracach wcale nie świadczy o dużym zapotrzebowaniu na te stanowiska. Jest to wynikiem dużej rotacji i sezonowości prac na tych stanowiskach. Podobnie jest w zawodach gastronomicznych oraz w branży handlowej. Ponadto spora ilość ofert dla pracowników administracyjnych i biurowych związana jest z tym, iż zorganizowanych było sporo staży na te stanowiska, gdzie kierowane były nie tylko osoby z takim wykształceniem, lecz często osoby z wyższym wykształceniem o różnych

specjalnościach. Duża ilość staży dla pracowników administracyjnych i biurowych zorganizowanych było też w jednostkach administracji publicznej, gdzie osoby te po odbyciu stażu nie zostały zatrudnione i dalej pozostają w rejestrze osób bezrobotnych.

Często pracodawcy zgłaszając wolne miejsca pracy wymagają od kandydatów nie tylko posiadania formalnego wykształcenia, ale też doświadczenia zawodowego, umiejętności ogólnych, motywacji, krótkiej przerwy w wykonywaniu zawodu bądź też dodatkowych kwalifikacji czy też uprawnień.

1. RANKING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH.

Stworzenie rankingu zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest priorytetowym celem raportu. Klasyfikacja umożliwia poznanie zawodów, na które występuje znaczne zapotrzebowanie na lokalnym rynku pracy, a więc zawodów pożądanых przez pracodawców oraz zawodów nieadekwatnych do potrzeb i wymagań rynku pracy, a także oczekiwań pracodawców. Poniżej przedstawiono informację sygnałną dotyczącą zawodów deficytowych, nadwyżkowych i zrównoważonych w powiecie m. Krosno w 2016 roku.

Dane na podstawie tabel MRPiPS.

ZAWODY DEFICYTOWE

W obowiązującej obecnie metodologii zakłada się, iż **zawody deficytowe** charakteryzują się większą liczbą dostępnych ofert pracy niż wynosi średni stan bezrobotnych w danym okresie sprawozdawczym. Dodatkowo wskazane jest, aby w takim zawodzie odsetek długotrwale bezrobotnych nie przekraczał mediany, a odpływ bezrobotnych powinien przewyższać ich napływ (bądź był równy) w danym okresie sprawozdawczym. Zawody maksymalnie deficytowe wyróżniają się brakiem bezrobotnych tj. wskaźnik dostępności oferty pracy wynosi zero.

Tabela nr 10. DEFICYT. Ranking elementarnych grup zawodów deficytowych w 2016 r.

Kod	Elementarna grupa zawodów	Średniomies. liczba bezrobotnych	Średniomies. liczba dostępnych ofert pracy	Wskaźnik dostępności ofert pracy
4412	Listonosze i pokrewni	1,33	3,50	0,38
2149	Inżynierowie gdzie indziej niesklasyfikowani	2,17	4,92	0,44
1346	Kierownicy w instytucjach finansowych i ubezpieczeniowych	0,08	0,17	0,50
8122	Operatorzy urządzeń do obróbki powierzchniowej metali i nakładania powłok	0,17	0,33	0,50
8153	Operatorzy maszyn do szycia	2,17	3,67	0,59
2163	Projektanci wzornictwa przemysłowego i odzieży	0,75	1,25	0,60
5245	Sprzedawcy w stacji paliw	0,33	0,50	0,67
3322	Przedstawiciele handlowi	20,50	25,25	0,81

Źródło: Dane MPiPS

Ponadto wg analizy PUP do zawodów deficytowych można zakwalifikować:

- Mistrzowie produkcji w przemyśle przetwórczym
- Administratorzy systemów komputerowych
- Mistrzowie produkcji w przemyśle przetwórczym
- Planiści produkcyjni
- Projektanci grafiki i multimediiów
- Specjaliści ds sprzedaży (z wyłączeniem technologii informacyjno-komunikacyjnych)
- Technicy farmaceutyczni
- Księgowi
- Stolarze meblowi i pokrewni
- Spawacze i pokrewni
- Kierowcy samochodów ciężarowych
- Kierowcy autobusów
- Operatorzy sprzętu do robót ziemnych i urządzeń pokrewnych
- Kucharze
- Murarze i pokrewni
- Fryzjerzy

ZAWODY ZRÓWNOWAŻONE

Zgodnie z nową metodologią opracowania monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych przyjęto, że **zawody zrównoważone** odznaczają się zbliżoną liczbą bezrobotnych i dostępnych ofert pracy w danym okresie sprawozdawczym. Dodatkowo wskazane jest, aby w takim zawodzie odsetek długotrwale bezrobotnych nie przekraczał mediany, a odpływ bezrobotnych powinien przewyższać ich napływ (bądź być równy) w danym okresie sprawozdawczym.

Tabela nr 11. RÓWNOWAGA. Grupy zawodów zrównoważonych w 2016 roku

Kod	Elementarna grupa zawodów	Średniomiesięczna liczba bezrobotnych	Średniomiesięczna liczba dostępnych ofert pracy	Wskaźnik dostępności ofert pracy
8344	Kierowcy operatorzy wózków jezdniowych	2,67	2,67	1,00
4321	Magazynierzy i pokrewni	29,92	28,75	1,04
4222	Pracownicy centrów obsługi telefonicznej (pracownicy call center)	1,75	1,67	1,05
7231	Mechanicy pojazdów samochodowych	6,33	6,00	1,06
2144	Inżynierowie mechanicy	2,25	2,08	1,08

Źródło: Dane MPiPS

Ponadto wg analizy PUP do zawodów zrównoważonych można zakwalifikować:

- Fizjoterapeuci
- Programiści aplikacji
- Kelnerzy
- Kosmetyczki i pokrewni
- Kasjerzy i sprzedawcy biletów
- Lakiernicy
- Ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni
- Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie ogólnym

ZAWODY NADWYŻKOWE

Zawody nadwyżkowe odznaczają się przewagą liczebną bezrobotnych nad dostępnymi ofertami pracy, bezrobociem długotrwałym powyżej mediany oraz niskim odpływem netto (wyższy napływ niż odpływ) bezrobotnych w danym okresie sprawozdawczym. **Zawody maksymalnie nadwyżkowe** to takie, dla których nie ma żadnych ofert pracy tj. wskaźnik dostępności oferty pracy nie przyjmuje żadnych wartości.

Tabela nr 12. MAKSYMALNA NADWYŻKA*. Ranking elementarnych grup zawodów nadwyżkowych w 2016 roku

Kod	Elementarna grupa zawodów	Liczba bezrobotnych
5221	Właściciele sklepów	6
8156	Operatorzy maszyn do produkcji obuwia i pokrewni	6
9613	Zamiatacze i pokrewni	2
7321	Pracownicy przy pracach przygotowawczych do druku	1
1330	Kierownicy do spraw technologii informatycznych i telekomunikacyjnych	1

* W przypadku maksymalnej nadwyżki liczba ofert pracy równa jest zero. W rezultacie wskaźnik dostępności ofert pracy nie przyjmuje wartości. Z tego względu zaleca się prezentację tej grupy według malejącej przeciętnej miesięcznej liczby bezrobotnych.

Tabela nr 13. NADWYŻKA. Ranking elementarnych grup zawodów nadwyżkowych w 2016 roku.

Kod	Elementarna grupa zawodów	Średniomies. liczba bezrobotnych	Średniomies. liczba dostępnych ofert pracy	Wskaźnik dostępności ofert pracy	Wskaźnik długotrw. bezrobocia
3119	Technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej niesklasyfikowani	14,58	0,17	87,50	58,82
7222	Ślusarze i pokrewni	34,83	0,58	59,71	70,27
9321	Ręczni pakowacze i znakowacze	19,25	0,33	57,75	60,00
7233	Mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych	9,50	0,17	57,00	75,00
9121	Praczkі ręczne i prasowacze	4,00	0,08	48,00	60,00
8211	Monterzy maszyn i urządzeń mechanicznych	3,58	0,08	43,00	75,00
7131	Malarze budowlani i pokrewni	7,00	0,33	21,00	66,67
7213	Blacharze	1,50	0,08	18,00	100,00
4226	Recepcjoniści (z wyłączeniem hotelowych)	7,67	0,58	13,14	71,43
7534	Tapicerzy i pokrewni	6,25	0,67	9,37	100,00
3323	Zaopatrzeniowcy	3,58	0,58	6,14	75,00
9412	Pomoce kuchenne	13,83	2,42	5,72	71,43
8143	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów papierniczych	3,17	0,92	3,45	75,00

Źródło: Dane MRPiPS

Poniższa tabela przedstawia szczegółowo sytuację bezrobotnych z powiatu m. Krosno w wybranych elementarnych grupach zawodów.

Tabela nr 14.

Kod grupy zawodów	Elementarne grupy zawodów	Bezrobotni ogółem			Bezrob. długotrw.	Napływ ofert pracy w okresie		Odsetek ofert subsyd. w CBOP (PUP+OHP +EURES) (%)	Średniomies. liczba bezrob.	Średniomies. liczba ofert pracy	Mierniki		
		napływ w okresie	odpływ w okresie	stan na koniec okresu		CBOP (PUP +OHP +EURES)	Internet				wskaźnik dostępności ofert pracy	wskaźnik długotrwałego bezrobocia	wskaźnik płynności bezrobotnych
1324	Kierownicy do spraw logistyki i dziedzin pokrewnych	4	4	1	1	0	31		1,8333	2,5833	0,7097	100,0000	1,0000
1420	Kierownicy w handlu detalicznym i hurtowym	4	5	4	1	4	15	0,00	3,2500	1,5833	2,0526	25,0000	1,2500
1439	Kierownicy do spraw innych typów usług gdzie indziej niesklasyfikowani	5	8	2	1	0	0		3,1667	0,0000		50,0000	1,6000
2131	Biolodzy i pokrewni	5	9	0	0	3	0	66,67	2,0000	0,2500	8,0000		1,8000
2132	Specjaliści w zakresie rolnictwa, leśnictwa i pokrewni	7	12	4	4	1	0	100,00	7,3333	0,0833	88,0000	100,0000	1,7143
2141	Inżynierowie do spraw przemysłu i produkcji	10	9	3	0	0	62		2,5833	5,1667	0,5000	0,0000	0,9000
2142	Inżynierowie budownictwa	14	18	4	1	8	1	87,50	5,6667	0,7500	7,5556	25,0000	1,2857
2143	Inżynierowie inżynierii środowiska	12	15	6	3	0	0		6,1667	0,0000		50,0000	1,2500
2144	Inżynierowie mechanicy	8	9	2	1	10	15	40,00	2,2500	2,0833	1,0800	50,0000	1,1250
2145	Inżynierowie chemicy i pokrewni	4	5	1	1	4	15	50,00	1,6667	1,5833	1,0526	100,0000	1,2500
2146	Inżynierowie górnictwa i metalurgii	6	7	1	1	0	0		2,0833	0,0000		100,0000	1,1667
2149	Inżynierowie gdzie indziej niesklasyfikowani	9	9	2	0	43	16	4,65	2,1667	4,9167	0,4407	0,0000	1,0000
2162	Architekci krajobrazu	4	6	2	2	0	0		2,4167	0,0000		100,0000	1,5000
2165	Kartografowie i geodeci	7	7	4	1	0	0		2,2500	1,0000	2,2500	25,0000	1,0000
2166	Projektanci grafiki i multimediiów	5	6	3	2	19	0	21,05	3,4167	1,5833	2,1579	66,6667	1,2000
2221	Pielęgniarki bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji	9	13	6	6	7	0	100,00	6,5833	0,5833	11,2857	100,0000	1,4444
2292	Fizjoterapeuci	7	11	3	1	4	0	50,00	3,8333	0,3333	11,5000	33,3333	1,5714
2330	Nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych (z wyjątkiem nauczycieli kształcenia zawodowego)	37	47	21	13	1	0	0,00	22,9167	0,0833	275,0000	61,9048	1,2703
2359	Specjaliści nauczania i wychowania gdzie indziej niesklasyfikowani	30	32	13	6	3	2	66,67	14,3333	0,4167	34,4000	46,1538	1,0667
2421	Specjaliści do spraw zarządzania i organizacji	36	34	13	6	2	0	0,00	12,9167	0,1667	77,5000	46,1538	0,9444
2422	Specjaliści do spraw administracji i rozwoju	30	37	10	6	5	0	40,00	12,8333	0,4167	30,8000	60,0000	1,2333

2423	Specjaliści do spraw zarządzania zasobami ludzkimi	8	6	4	0	0	0		3,0833	0,0000		0,0000	0,7500
2431	Specjaliści do spraw reklamy i marketingu	13	14	11	4	6	49	16,67	10,7500	4,5833	2,3455	36,3636	1,0769
2433	Specjaliści do spraw sprzedaży (z wyłączeniem technologii informacyjno-komunikacyjnych)	8	7	2	1	15	67	13,33	3,5833	6,8333	0,5244	50,0000	0,8750
2514	Programiści aplikacji	0	1	1	1	4	62	50,00	1,6667	5,5000	0,3030	100,0000	
2523	Specjaliści do spraw sieci komputerowych	9	12	3	1	0	0		4,9167	0,0000		33,3333	1,3333
2619	Specjaliści z dziedziny prawa gdzie indziej niesklasyfikowani	29	28	14	2	2	0	100,00	11,3333	0,1667	68,0000	14,2857	0,9655
2631	Ekonomiści	9	10	3	1	1	15	100,00	4,1667	1,3333	3,1250	33,3333	1,1111
2635	Specjaliści do spraw społecznych	6	8	1	0	0	0		2,0000	0,0000		0,0000	1,3333
3112	Technicy budownictwa	10	9	5	2	4	1	75,00	4,5833	0,4167	11,0000	40,0000	0,9000
3113	Technicy elektrycy	1	2	1	1	10	0	40,00	1,8333	1,8333	1,0000	100,0000	2,0000
3115	Technicy mechanicy	10	13	6	4	2	0	0,00	7,0833	0,1667	42,5000	66,6667	1,3000
3117	Technicy górnictwa, metalurgii i pokrewni	7	9	3	2	0	0		4,0833	0,0000		66,6667	1,2857
3119	Technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej niesklasyfikowani	25	27	15	8	14	16	42,86	17,1667	2,5000	6,8667	53,3333	1,0800
3220	Dietetycy i żywieniowcy	5	5	6	5	0	0		6,0833	0,0000		83,3333	1,0000
3254	Technicy fizjoterapii i masażyści	12	11	7	3	1	0	0,00	5,6667	0,0833	68,0000	42,8571	0,9167
3312	Pracownicy do spraw kredytów, pożyczek i pokrewni	5	10	2	2	1	0	0,00	3,2500	0,0833	39,0000	100,0000	2,0000
3313	Księgowi	6	8	4	3	10	1	60,00	5,8333	0,9167	6,3636	75,0000	1,3333
3314	Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	14	14	13	10	0	0		14,3333	0,0000		76,9231	1,0000
3322	Przedstawiciele handlowi	25	25	21	9	84	123	1,19	20,5000	25,2500	0,8119	42,8571	1,0000
3331	Spedytorzy i pokrewni	4	6	2	0	15	0	73,33	2,0000	1,2500	1,6000	0,0000	1,5000
3343	Pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu	18	16	11	4	1	0	100,00	11,2500	0,0833	135,0000	36,3636	0,8889
3412	Pracownicy wsparcia rodziny, pomocy społecznej i pracy socjalnej	23	24	6	2	0	0		8,2500	0,0000		33,3333	1,0435
3432	Plastycy, dekoratorzy wnętrz i pokrewni	9	10	6	4	2	0	100,00	6,5833	0,1667	39,5000	66,6667	1,1111
3434	Szefowie kuchni i organizatorzy usług gastronomicznych	11	13	2	1	1	0	100,00	3,3333	0,0833	40,0000	50,0000	1,1818
3512	Technicy wsparcia informatycznego i technicznego	12	20	2	1	7	0	85,71	8,0000	0,5833	13,7143	50,0000	1,6667
4110	Pracownicy obsługi biurowej	54	54	56	28	142	3	91,55	53,1667	14,0833	3,7751	50,0000	1,0000
4120	Sekretarki (ogólne)	4	2	4	2	8	0	75,00	2,8333	0,6667	4,2500	50,0000	0,5000
4222	Pracownicy centrów obsługi telefonicznej (pracownicy call center)	4	6	0	0	20	0	0,00	1,7500	1,6667	1,0500		1,5000
4226	Recepcjoniści (z wyłączeniem hotelowych)	5	5	7	4	17	15	76,47	6,3333	2,6667	2,3750	57,1429	1,0000
4227	Ankieterzy	0	0	0	0	44	0	0,00	0,0000	3,6667	0,0000		

4311	Pracownicy do spraw rachunkowości i księgowości	8	14	9	6	26	0	69,23	12,9167	2,1667	5,9615	66,6667	1,7500
4321	Magazynierzy i pokrewni	53	55	26	12	314	31	8,92	29,9167	28,7500	1,0406	46,1538	1,0377
4412	Listonosze i pokrewni	3	4	1	0	42	0	0,00	1,3333	3,5000	0,3810	0,0000	1,3333
5120	Kucharze	43	52	18	11	47	1	27,66	24,4167	7,0000	3,4881	61,1111	1,2093
5131	Kelnerzy	23	23	11	4	30	0	73,33	11,4167	2,5000	4,5667	36,3636	1,0000
5132	Barmani	13	14	6	3	5	0	60,00	6,4167	0,4167	15,4000	50,0000	1,0769
5141	Fryzjerzy	34	42	16	10	31	0	70,97	18,5000	2,5833	7,1613	62,5000	1,2353
5142	Kosmetyczki i pokrewni	14	17	5	3	18	0	83,33	6,5833	1,5000	4,3889	60,0000	1,2143
5153	Gospodarze budynków	13	16	11	6	95	0	58,95	11,5833	9,9167	1,1681	54,5455	1,2308
5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	202	245	155	91	227	31	63,44	177,0000	21,5000	8,2326	58,7097	1,2129
5230	Kasjerzy i sprzedawcy biletów	18	22	12	5	70	15	21,43	13,4167	7,0833	1,8941	41,6667	1,2222
5244	Sprzedawcy (konsultanci) w centrach sprzedaży telefonicznej / internetowej	5	7	4	2	25	0	0,00	6,3333	2,0833	3,0400	50,0000	1,4000
5245	Sprzedawcy w stacji paliw	3	3	0	0	6	0	100,00	0,3333	0,5000	0,6667		1,0000
5249	Pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	30	28	21	9	103	35	35,92	18,4167	36,5000	0,5046	42,8571	0,9333
5413	Pracownicy ochrony osób i mienia	20	17	14	5	64	0	0,00	13,3333	6,3333	2,1053	35,7143	0,8500
7112	Murarze i pokrewni	13	20	8	6	4	0	25,00	10,0000	5,3333	1,8750	75,0000	1,5385
7115	Cieśle i stolarze budowlani	11	14	5	3	7	0	0,00	6,7500	0,5833	11,5714	60,0000	1,2727
7125	Szklarze	9	10	0	0	2	0	50,00	2,0000	0,1667	12,0000		1,1111
7126	Hydraulicy i monterzy rurociągów	23	26	7	1	6	16	16,67	7,5000	1,8333	4,0909	14,2857	1,1304
7129	Robotnicy budowlani robót wykończeniowych i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	12	13	6	3	2	0	50,00	5,6667	0,1667	34,0000	50,0000	1,0833
7131	Malarze budowlani i pokrewni	10	14	5	3	3	0	0,00	5,1667	0,2500	20,6667	60,0000	1,4000
7212	Spawacze i pokrewni	13	12	9	4	9	1	0,00	8,4167	1,8333	4,5909	44,4444	0,9231
7222	Ślusarze i pokrewni	26	38	25	15	16	0	56,25	28,4167	1,3333	21,3125	60,0000	1,4615
7223	Ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni	38	34	19	11	20	0	15,00	18,9167	1,6667	11,3500	57,8947	0,8947
7231	Mechanicy pojazdów samochodowych	27	29	6	1	36	0	72,22	6,3333	6,0000	1,0556	16,6667	1,0741
7233	Mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych	9	10	7	5	6	0	50,00	8,0833	0,5000	16,1667	71,4286	1,1111
7315	Formowacze wyrobów szklanych, krajacze i szlifierze szkła	35	48	24	19	1	0	100,00	32,0000	0,0833	384,0000	79,1667	1,3714
7316	Sztyldziarze, grawerzy i zdobnicy ceramiki, szkła i pokrewni	16	20	8	8	3	0	100,00	11,0833	0,2500	44,3333	100,0000	1,2500
7411	Elektrycy budowlani i pokrewni	5	6	3	2	12	3	16,67	2,4167	3,2500	0,7436	66,6667	1,2000
7412	Elektromechanicy i elektrycy monterzy	6	9	6	3	3	1	66,67	6,5833	0,3333	19,7500	50,0000	1,5000

7512	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	20	23	8	3	14	0	7,14	8,3333	2,1667	3,8462	37,5000	1,1500
7522	Stolarze meblowi i pokrewni	7	11	2	2	15	0	26,67	5,0833	1,2500	4,0667	100,0000	1,5714
7531	Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	10	11	8	6	2	0	50,00	9,6667	0,1667	58,0000	75,0000	1,1000
8113	Operatorzy urządzeń wiertniczych i wydobywczych ropy, gazu i innych surowców	10	10	6	3	0	0		5,2500	0,0000		50,0000	1,0000
8153	Operatorzy maszyn do szycia	7	10	1	0	13	31	7,69	2,1667	3,6667	0,5909	0,0000	1,4286
8181	Operatorzy urządzeń do produkcji wyrobów szklanych i ceramicznych	15	19	7	6	31	0	6,45	9,5000	2,5833	3,6774	85,7143	1,2667
8219	Monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani	15	16	10	5	34	0	8,82	9,5000	2,8333	3,3529	50,0000	1,0667
8322	Kierowcy samochodów osobowych i dostawczych	20	33	11	5	38	1	63,16	11,5000	4,2500	2,7059	45,4545	1,6500
8332	Kierowcy samochodów ciężarowych	23	25	12	6	30	9	10,00	12,0833	4,2500	2,8431	50,0000	1,0870
8344	Kierowcy operatorzy wózków jezdniowych	9	11	3	0	16	16	43,75	2,6667	2,6667	1,0000	0,0000	1,2222
9112	Pomoce i sprzętaczki biurowe, hotelowe i pokrewne	50	49	40	25	20	0	25,00	42,9167	10,6667	4,0234	62,5000	0,9800
9211	Robotnicy wykonujący proste prace polowe	15	13	9	3	0	0		5,4167	0,0000		33,3333	0,8667
9313	Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie ogólnym	48	65	17	8	23	0	17,39	25,6667	3,9167	6,5532	47,0588	1,3542
9321	Ręczni pakowacze i znakowacze	29	29	20	11	1	0	0,00	19,5000	0,0833	234,0000	55,0000	1,0000
9329	Robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	86	106	53	38	28	0	7,14	69,9167	12,3333	5,6689	71,6981	1,2326
9333	Robotnicy pracujący przy przeładunku towarów	39	38	22	9	154	0	1,30	19,5000	12,8333	1,5195	40,9091	0,9744
9412	Pomoce kuchenne	19	21	12	8	38	0	57,89	13,0000	4,1667	3,1200	66,6667	1,1053
9612	Sortowacze odpadów	18	25	3	1	41	0	0,00	4,9167	7,4167	0,6629	33,3333	1,3889
9621	Gońcy, bagażowi i pokrewni	6	7	2	2	101	0	0,00	3,0833	10,4167	0,2960	100,0000	1,1667
9629	Pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani	14	15	13	7	6	0	16,67	13,0833	4,5000	2,9074	53,8462	1,0714

Źródło: na podstawie tabeli MRPiPS

Powyższa tabela przedstawia szczegółowo sytuację bezrobotnych z powiatu m. Krosno.

Zawarto w niej niemal wszystkie elementarne grupy zawodów występujące w powiecie m. Krosno.

Tabela nr 15. Grupy zawodów, dla których wskaźnik długotrwałego bezrobocia jest najwyższy w 2016r.

Kod	Elementarne grupy zawodów	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia
0310	Żołnierze szeregowi	100,00
1219	Kierownicy do spraw obsługi biznesu i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani	100,00
1222	Kierownicy do spraw reklamy i public relations	100,00
1324	Kierownicy do spraw logistyki i dziedzin pokrewnych	100,00
1330	Kierownicy do spraw technologii informatycznych i telekomunikacyjnych	100,00
2112	Meteorolodzy	100,00
2114	Specjaliści nauk o Ziemi	100,00
2132	Specjaliści w zakresie rolnictwa, leśnictwa i pokrewni	100,00
2145	Inżynierowie chemicy i pokrewni	100,00
2146	Inżynierowie górnictwa i metalurgii	100,00
2162	Architekci krajobrazu	100,00
2221	Pielęgniarki bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji	100,00
2293	Dietetycy i specjaliści do spraw żywienia	100,00
2341	Nauczyciele szkół podstawowych	100,00
2411	Specjaliści do spraw księgowości i rachunkowości	100,00
2432	Specjaliści do spraw public relations	100,00
2514	Programiści aplikacji	100,00
2519	Analitycy systemów komputerowych i programiści gdzie indziej niesklasyfikowani	100,00
2634	Psycholodzy i pokrewni	100,00
3113	Technicy elektrycy	100,00
3144	Technicy technologii żywności	100,00
3240	Technicy weterynarii	100,00
3251	Asystenci dentystyczni	100,00
3255	Średni personel ochrony środowiska, medycyny pracy i bhp	100,00
3256	Ratownicy medyczni	100,00
3312	Pracownicy do spraw kredytów, pożyczek i pokrewni	100,00
3321	Agenci ubezpieczeniowi	100,00
3339	Pośrednicy usług biznesowych gdzie indziej niesklasyfikowani	100,00
3355	Policjanci	100,00
3411	Średni personel z dziedziny prawa i pokrewny	100,00
3431	Fotografowie	100,00
3439	Średni personel w zakresie działalności artystycznej i kulturalnej gdzie indziej niesklasyfikowany	100,00
3521	Operatorzy urządzeń do rejestracji i transmisji obrazu i dźwięku	100,00
4131	Maszynistki i operatorzy edytorów tekstu	100,00
4221	Konsultanci i inni pracownicy biur podróży	100,00
4224	Recepcjoniści hotelowi	100,00
5112	Konduktorzy i pokrewni	100,00

5165	Instruktorzy nauki jazdy	100,00
5211	Sprzedawcy na targowiskach i bazarach	100,00
5243	Agenci sprzedaży bezpośredniej	100,00
5312	Asystenci nauczycieli	100,00
6210	Robotnicy leśni i pokrewni	100,00
7122	Posadzkarze, parkieciarze i glazurnicy	100,00
7211	Formierze odlewniczy i pokrewni	100,00
7311	Mechanicy precyzyjni	100,00
7316	Szyldziarze, grawerzy i zdobnicy ceramiki, szkła i pokrewni	100,00
7319	Rzemieślnicy gdzie indziej niesklasyfikowani	100,00
7321	Pracownicy przy pracach przygotowawczych do druku	100,00
7421	Monterzy i serwisanci urządzeń elektronicznych	100,00
7422	Monterzy i serwisanci instalacji i urządzeń teleinformatycznych	100,00
7511	Masarze, robotnicy w przetwórstwie ryb i pokrewni	100,00
7514	Robotnicy przetwórstwa surowców roślinnych	100,00
7522	Stolarze meblowi i pokrewni	100,00
8157	Operatorzy maszyn do prania	100,00
8182	Maszyniści kotłów parowych i pokrewni	100,00
8189	Operatorzy innych maszyn i urządzeń przetwórczych gdzie indziej niesklasyfikowani	100,00
8311	Maszyniści kolejowi i metra	100,00
8341	Operatorzy wolnobieżnych maszyn rolniczych i leśnych	100,00
8343	Maszyniści i operatorzy maszyn i urządzeń dźwigowo-transportowych i pokrewni	100,00
9121	Praczkі ręczne i prasowacze	100,00
9212	Robotnicy wykonujący prace proste w hodowli zwierząt	100,00
9312	Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie drogowym, wodnym i pokrewni	100,00
9613	Zamiatacze i pokrewni	100,00
9621	Gońcy, багаżowi i pokrewni	100,00

Źródło: Dane MPiPS

3. ANALIZA UMIEJĘTNOŚCI I UPRAWNIEŃ.

Elementem wykorzystanym w monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest analiza umiejętności i uprawnień na rynku pracy. Porównanie popytu i podaży na umiejętności i uprawnienia w podziale na wielkie grupy zawodów ma dać odpowiedź, czy cechy posiadane przez bezrobotnych w danych grupach zawodów są poszukiwane przez pracodawców w ofertach pracy. Jeśli większość umiejętności i uprawnień, które posiadają bezrobotni pokrywa się z tymi, które występują po popytowej stronie rynku pracy, to mamy wtedy do czynienia z równowagą w tym zakresie. Natomiast w

sytuacji gdy umiejętności i uprawnienia poszukiwane przez pracodawców w ofertach pracy są zupełnie inne, niż te posiadane przez bezrobotnych w danej grupie zawodów, to należy wysnuć wniosek o niedopasowaniu struktury kwalifikacyjno – zawodowej na badanym rynku pracy.

Poniższa tabela przedstawia umiejętności i uprawnienia według wielkich grup zawodów od strony podażowej i popytowej. Część podażowa dotyczy uprawnień najczęściej posiadanych przez bezrobotnych, gdzie odsetek bezrobotnych liczymy jako iloraz stanu bezrobotnych z danym uprawnieniem w ramach wielkiej grupy zawodów do całkowitego stanu bezrobotnych w ramach wielkiej grupy zawodów. Część popytowa przedstawia umiejętności

i uprawnienia najczęściej wymagane przez pracodawców w ofertach pracy. Odsetek ofert pracy obliczamy jako iloraz napływu ofert pracy, w których dana umiejętność lub uprawnienie jest wymagana do całkowitego napływu ofert pracy w ramach danej wielkiej grupy zawodów. Zgodnie z nową metodologią opracowywania monitoringu analizie poddawane są oferty pracy zamieszczane w PUP oraz te, które bezpośrednio trafiają na portale internetowe.

Tabela nr 16. Umiejętności i uprawnienia według wielkich grup zawodów w 2016 roku

Kod grupy zawodów	Wielka grupa zawodów	STRONA PODAŻOWA RYNKU PRACY		STRONA POPYTOWA RYNKU PRACY	
		Umiejętności posiadane przez bezrobotnych	Odsetek bezrobot. (%)*	Umiejętności wymagane w ofertach pracy	Odsetek ofert pracy (%)**
1	PRZEDSTAWICIELE WŁADZ PUBLICZNYCH, WYŻSI URZĘDNICY I KIEROWNICY			Zarządzanie ludźmi/ przywództwo	11,94
				Planowanie i organizacja pracy własnej	8,96
				Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	7,46
				Przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	7,14
				Komunikacja ustna/ komunikatywność	5,97
2	SPECJALIŚCI	Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,96	Obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	8,81

		Współpraca w zespole	0,96	Przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	8,81
		Przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,48	Komunikacja ustna/ komunikatywność	6,25
		Wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,48	Planowanie i organizacja pracy własnej	5,40
				Znajomość języków obcych	5,10
3	TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL			Komunikacja ustna/ komunikatywność	23,60
				Wywieranie wpływu	17,98
				Przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	11,80
				Planowanie i organizacja pracy własnej	11,24
				Wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	5,06
4	PRACOWNICY BIUROWI			Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	4,08
				Czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	4,08
5	PRACOWNICY USŁUG I SPRZEDAWCY	Komunikacja ustna/ komunikatywność	0,33	Komunikacja ustna/ komunikatywność	18,75
		Współpraca w zespole	0,33	Planowanie i organizacja pracy własnej	16,67
				Współpraca w zespole	16,67
				Wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	16,67
				Przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	15,63
7	ROBOTNICY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY			Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	10,87
				Współpraca w zespole	6,52
				Obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	4,35

				Komunikacja ustna/ komunikatywność	2,17
				Znajomość języków obcych	2,17
8	OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ			Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	12,50
				Obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25
				Znajomość języków obcych	6,25
9	PRACOWNICY WYKONUJĄCY PRACE PROSTE			Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	96,88
				Planowanie i organizacja pracy własnej	3,13

Źródło: Dane MPiPS

* Odsetek bezrobotnych wyliczany jest jako iloraz stanu bezrobotnych z danym uprawnieniem w ramach wielkiej grupy zawodów do całkowitego stanu bezrobotnych w ramach wielkiej grupy zawodów.

** Odsetek ofert pracy liczony jest jako iloraz napływu ofert pracy, w których dana umiejętność lub uprawnienie jest wymagań do całkowitego napływu ofert pracy w ramach danej wielkiej grupy zawodów (PUP+Internet).

Dobrym uzupełnieniem analizy umiejętności i uprawnień w podziale na wielkie grupy zawodów, jest badanie cech grupy osób bezrobotnych bez zawodu. Grupę tą można scharakteryzować według posiadanego wykształcenia, czy też posiadanych umiejętności i uprawnień. Poniżej przedstawiony został procentowy udział osób bezrobotnych z danym poziomem wykształcenia, w stosunku do ogółu zarejestrowanych osób bezrobotnych bez zawodu.

Tabela nr 17. Bezrobotni bez zawodu w 2016 roku

Wyszczególnienie	Bezrobotni ogółem	w tym bezrobotni bez zawodu	Odsetek bezrobotnych bez zawodu (%)*
Ogółem	1 418	99	7,97%
wg poziomu wykształcenia:			
gimnazjalne i poniżej	202	53	26,24%
zasadnicze zawodowe	322	5	1,55%
średnie ogólnokształcące	131	26	19,85%
policealne i średnie zawodowe	409	15	3,67%
wyższe	354	0	0,00%

Źródło: Dane MPiPS

*Odsetek bezrobotnych wyliczany jest jako stosunek bezrobotnych bez zawodu wg stanu w końcu okresu sprawozdawczego do ogółu bezrobotnych w ramach danej analizowanej kategorii.

Bezrobotny bez zawodu to osoba spełniająca jednocześnie dwa warunki – nie ma świadectwa (dyplomu) ukończenia kształcenia szkolnego lub kursowego w danym zawodzie oraz udokumentowanej ciągłości pracy w okresie min. 6 miesięcy w jednym zawodzie.

Największą liczbę bezrobotnych bez zawodu stanowiły osoby posiadające wykształcenie gimnazjalne (co czwarty zarejestrowany). Bez zawodu zarejestrowanych było ponadto 20% bezrobotnych posiadających wykształcenie ogólnokształcące.

Tabela nr 18. Struktura procentowa osób bezrobotnych na dzień 31.12.2016r. wg wykształcenia w %.

Rejon	Wyższe	Policealne i śr. zawod	Średnie ogólnoksz.	Zasadnicze zawodowe	Gimnazjum i poniżej
Krosno	25	29	9	23	14
Powiat kroś.	17	25	7	31	20
Ogółem	19	26	8	29	18

Źródło: Dane własne PUP Krosno

37% zarejestrowanych bezrobotnych z powiatu m. Krosno posiada wykształcenie zawodowe bądź niższe. Co trzeci miał wykształcenie policealne lub średnie zawodowe. Aż 25% ogółu zarejestrowanych z powiatu m. Krosno to osoby posiadające wykształcenie wyższe.

W porównaniu z bezrobotnymi z powiatu krośnieńskiego bezrobotni z m. Krosna są lepiej wykształceni. Połowa bezrobotnych z powiatu ziemskiego bowiem posiada co najwyżej wykształcenie zawodowe.

4. ANALIZA RYNKU EDUKACYJNEGO

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych służy przede wszystkim ocenie relacji oraz niedopasowania pomiędzy popytową i podaźową stroną rynku pracy. W kontekście prawidłowej oceny sytuacji na rynku pracy, w tym określenia elementarnych grup zawodów odznaczających się deficytem bądź nadwyżką, niezwykle istotna wydaje się analiza rynku edukacyjnego. Celem analizy jest wskazanie w jakim stopniu kompetencje i wiedza uzyskane w trakcie nauki zabezpieczają absolwentów przed koniecznością długotrwałego pozostawania w rejestrach urzędów pracy jako osoby bezrobotne. A zatem

pozwała ona na konstruowanie wiążących wniosków dla systemu kształcenia ponadgimnazjalnego.

Za bezrobotnego **absolwenta** w tym zestawieniu uważa się osobę, która w okresie do upływu 12 miesięcy od dnia określonego w dyplomie, świadectwie czy innym dokumencie potwierdzającym ukończenie szkoły lub zaświadczeniu o ukończeniu kursu, pozostaje w rejestrze PUP Krosno.

Źródło informacji do opisywanej analizy stanowią dane pochodzące z Systemu Informacji Oświatowej MEN o liczbie uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych, zawodów i specjalności. Należy pamiętać, iż plany edukacyjne przyszłych absolwentów zostały pominięte, co wynika z faktu, że absolwenci często kontynuują naukę poza miejscem stałego zamieszkania/zameldowania.

W niniejszej analizie rynku edukacyjnego zaprezentowano dane dotyczące liczby uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych oraz dane dotyczące absolwentów szkół. Prezentowana analiza powinna zostać wykorzystana do określenia kierunków szkoleń dla bezrobotnych oraz korekty poziomu i struktury kształcenia zawodowego na poziomie ponadgimnazjalnym i wyższym.

Wskaźnik frakcji bezrobotnych wśród absolwentów informuje, jaki odsetek absolwentów według typu szkoły stanowią bezrobotni absolwenci. Miernik przyjmuje wartości od 0% (brak bezrobotnych wśród absolwentów) do 100% (każdy absolwent jest zarejestrowany jako bezrobotny). Im niższa wartość wskaźnika, tym dany typ szkoły można uznać za bardziej dostosowany do potrzeb lokalnego rynku pracy, gdyż jego absolwenci znajdują zatrudnienie w ciągu 6 lub 11 miesięcy od ukończenia szkoły.

Uczniowie ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych według elementarnych grup zawodów deficytowych, zrównoważonych oraz nadwyżkowych w 2016 roku

Tabela nr 19. Zawody deficytowe

Elementarna grupa zawodów		Liczba uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych
Kod	Nazwa	
1346	Kierownicy w instytucjach finansowych i ubezpieczeniowych	0
2149	Inżynierowie gdzie indziej niesklasyfikowani	0
2151	Inżynierowie elektrycy	0
2153	Inżynierowie telekomunikacji	0

2163	Projektanci wzornictwa przemysłowego i odzieży	0
3141	Technicy nauk biologicznych (z wyłączeniem nauk medycznych)	0
3315	Rzeczoznawcy (z wyłączeniem majątkowych)	0
3322	Przedstawiciele handlowi	0
4227	Ankieterzy	0
4412	Listonosze i pokrewni	0
5169	Pracownicy usług osobistych gdzie indziej niesklasyfikowani	0
5245	Sprzedawcy w stacji paliw	0
8122	Operatorzy urządzeń do obróbki powierzchniowej metali i nakładania powłok	0
8153	Operatorzy maszyn do szycia	0

Tabela nr 12. Zawody nadwyżkowe

Elementarna grupa zawodów		Liczba uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych
Kod	Nazwa	
2519	Analitycy systemów komputerowych i programiści gdzie indziej niesklasyfikowani	0
3256	Ratownicy medyczni	0
4312	Pracownicy do spraw statystyki, finansów i ubezpieczeń	0
7223	Ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni	0
7321	Pracownicy przy pracach przygotowawczych do druku	0
8156	Operatorzy maszyn do produkcji obuwia i pokrewni	0
8157	Operatorzy maszyn do prania	0
9112	Pomoce i sprzątaczk biurowe, hotelowe i pokrewne	0
9613	Zamiatacze i pokrewni	0

Tabela nr 21. Zawody zrównoważone.

Elementarna grupa zawodów		Liczba uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych
Kod	Nazwa	
2144	Inżynierowie mechanicy	0
4222	Pracownicy centrów obsługi telefonicznej (pracownicy call center)	0
4321	Magazynierzy i pokrewni	0
7231	Mechanicy pojazdów samochodowych	37
8344	Kierowcy operatorzy wózków jezdniowych	0

Źródło: Dane MPiPS

Wśród zawodów deficytowy i nadwyżkowych żadna ze szkół nie kształci absolwentów. Wśród zawodów zrównoważonych jest 37 uczniów ostatnich klas w grupie mechanicy pojazdów samochodowych.

Tabela 22. Liczba absolwentów oraz bezrobotnych absolwentów według typu szkoły w 2016 roku

Typ szkoły	Liczba absolwentów w roku szkolnym poprzedzającym rok sprawozdawczy		Liczba bezrobotnych absolwentów		Wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów (%)	
	ogółem	posiadający tytuł zawodowy	stan na koniec grudnia roku poprzedniego	stan na koniec maja roku sprawozdawczego	stan na koniec grudnia roku poprzedniego	stan na koniec maja roku sprawozdawczego
zasadnicza szkoła zawodowa	205	167	8	5	4,79%	2,99%
szkoła przysposabiająca do pracy	4	0	0	0		
technikum	575	350	6	5	1,71%	1,43%
liceum ogólnokształcące	956	0	9	1	0,94%	0,10%
liceum profilowane			0	0		
liceum uzupełniające			0	0		
szkoła policealna	246	204	11	12	5,39%	5,88%

Dane: MEN

Odsetek zarejestrowanych bezrobotnych absolwentów był niski. Poprawił się odsetek absolwentów posiadających tytuł zawodowy w porównaniu do poprzedniego roku.

Tabela nr 23. Liczba absolwentów oraz bezrobotnych absolwentów według typu szkoły w 2016 roku (cd.)

Typ szkoły	Liczba absolwentów w roku szkolnym kończącym się w roku sprawozdawczym		Liczba bezrobotnych absolwentów	Wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów (%)
	ogółem	posiadający tytuł zawodowy*	stan na koniec grudnia 2015	stan na koniec grudnia roku sprawozdawczego
zasadnicza szkoła zawodowa	221	171	6	3,51%
szkoła przysposabiająca do pracy	4		0	
technikum	567	360	7	1,94%
liceum ogólnokształcące	951		4	0,42%
liceum profilowane			0	

liceum uzupełniające			0	
szkoła policealna	155	94	5	5,32%

Źródło: Dane MEN

* Liczba absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe.

Tabela 24. Liczba absolwentów oraz bezrobotnych absolwentów według ostatnio ukończonej Szkoły w 2016 roku.

Nazwa szkoły	Liczba absolwentów w roku szkolnym poprzedzającym rok sprawozdawczy		Liczba bezrobotnych absolwentów	
	ogółem	posiadający tytuł zawodowy*	koniec grudnia roku poprzedniego	koniec maja roku sprawozdawczego
I LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE IM. MIKOŁAJA KOPERNIKA	259	0	0	0
II LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE IM. KONSTYTUCJI 3 MAJA W KROŚNIE	202	0	0	0
III LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE	237	0	0	0
IV LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE	0	0	0	0
KATOLICKIE LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE IM. KS. BRONISŁAWA MARKIEWICZA W KROŚNIE	0	0	0	0
LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE DLA DOROSŁYCH	58	0	3	1
LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE DLA DOROSŁYCH W KROŚNIE ZAKŁADU DOSKONALENIA ZAWODOWEGO W RZESZOWIE	15	0	0	0
LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE IM. MARII KONOPNICKIEJ	0	0	1	0
LICEUM PLASTYCZNE IM. TADEUSZA BRZOZOWSKIEGO W KROŚNIE	20	0	0	0
NIEPUBLICZNA SZKOŁA POLICEALNA NR 1 W KROŚNIE	0	0	1	0
NIEPUBLICZNE POLICEALNE STUDIUM MEDYCZNE W OLKUSZU	0	0	0	1
OGÓLNOKSZTAŁCĄCA SZKOŁA MUZYCZNA I ST. W KROŚNIE	20	0	0	0
OGÓLNOKSZTAŁCĄCA SZKOŁA MUZYCZNA II ST. W KROŚNIE	11	0	0	0
PAŃSTWOWA SZKOŁA MUZYCZNA I ST. W KROŚNIE	17	0	0	0
PAŃSTWOWE POMATURALNE STUDIUM KSZTAŁCENIA ANIMATORÓW KULTURY I BIBLIOTEKARZY W KROŚNIE	14	0	1	1
POLICEALNA SZKOŁA CENTRUM NAUKI I BIZNESU "ŻAK" W JAŚLE	0	0	1	1
POLICEALNA SZKOŁA CENTRUM NAUKI I BIZNESU "ŻAK" W RZESZOWIE	0	0	1	2
POLICEALNA SZKOŁA MEDYCZNO-SPOŁECZNA DLA DOROSŁYCH W JAŚLE	0	0	2	2

POLICEALNE STUDIUM FARMACEUTYCZNE W KROŚNIE	6	6	0	0
POLICEALNE STUDIUM W KROŚNIE ZAKŁADU DOSKONAŁENIA ZAWODOWEGO W RZESZOWIE	0	0	0	0
PRYWATNA SZKOŁA MUZYCZNA I ST. PRO-MUSICA W KROŚNIE	5	0	0	0
SPOŁECZNA SZKOŁA MUZYCZNA I ST. W KROŚNIE	3	0	0	0
SZKOŁA MUZYCZNA II ST. PRO-MUSICA W KROŚNIE	4	0	0	0
SZKOŁA POLICEALNA DLA DOROSŁYCH	196	176	7	6
SZKOŁA POLICEALNA DLA DOROSŁYCH STOPKA W KROŚNIE	0	0	0	0
SZKOŁA POLICEALNA DLA MŁODZIEŻY NR 1	0	0	0	0
SZKOŁA POLICEALNA INTEGRACYJNA MASAŻU LECZNICZEGO NR 2 W KRAKOWIE	0	0	0	1
SZKOŁA POLICEALNA NAFTOWO-GAZOWNICZA NR 2	44	22	0	0
SZKOŁA SPECJALNA PRZYSPIASABIAJĄCA DO PRACY W KROŚNIE	4	0	0	0
TECHNIKIM NR 4 W KROŚNIE IM. IGNACEGO ŁUKASIEWICZA	107	61	0	1
TECHNIKUM DRZEWNE	0	0	1	0
TECHNIKUM IM. DRA JÓZEFA ALEKSIEWICZA W IWONICZU-ZDROJU	0	0	1	1
TECHNIKUM INFORMATYCZNE	0	0	1	0
TECHNIKUM NR 1 IM. JANA SZCZEPANIKA	101	67	0	0
TECHNIKUM NR 2 IM. KS. STANISŁAWA SZPETNARA	50	37	0	0
TECHNIKUM NR 3 IM. STANISŁAWA STASZICA	82	30	1	3
TECHNIKUM NR 5	104	79	0	0
TECHNIKUM NR 6	77	34	0	0
TECHNIKUM NR 7	30	34	1	0
TECHNIKUM UZUPEŁNIAJĄCE NR 1 DLA DOROSŁYCH	24	8	1	0
V LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE IM. JANA SZCZEPANIKA W KROŚNIE	134	0	5	0
VI LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE	51	0	0	0
ZASADNICZA SZKOŁA ZAWODOWA NR 2 IM. KS. STANISŁAWA SZPETNARA	61	55	3	1
ZASADNICZA SZKOŁA ZAWODOWA NR 3 IM. STANISŁAWA STASZICA	37	26	1	3
ZASADNICZA SZKOŁA ZAWODOWA NR 4	34	34	2	1
ZASADNICZA SZKOŁA ZAWODOWA NR 6	65	52	2	0
ZASADNICZA SZKOŁA ZAWODOWA NR 7 W KROŚNIE	8	0	0	0

Źródło: Dane MRPiS i MEN

Tabela 25. Liczba absolwentów oraz bezrobotnych absolwentów według ostatnio ukończonej szkoły w 2016 roku - cd.

Nazwa szkoły	Liczba absolwentów w roku szkolnym kończącym się w roku sprawozdawczym		Liczba bezrobotnych absolwentów
	ogółem	posiadający tytuł zawodowy*	koniec grudnia roku sprawozdawczego
I LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE IM. MIKOŁAJA KOPERNIKA	247	0	0
II LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE IM. KONSTYTUCJI 3 MAJA W KROŚNIE	189	0	0
III LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE	188	0	0
KATOLICKIE LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE IM. KS. BRONISŁAWA MARKIEWICZA W KROŚNIE	22	0	0
LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE DLA DOROSŁYCH	123	0	1
LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE DLA DOROSŁYCH "WSZECHNICA" W JAŚLE	0	0	1
LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE DLA DOROSŁYCH W KROŚNIE ZAKŁADU DOSKONAŁENIA ZAWODOWEGO W RZESZOWIE	0	0	0
LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE W MIEJSCU PIASTOWYM	0	0	2
LICEUM PLASTYCZNE IM. TADEUSZA BRZOZOWSKIEGO W KROŚNIE	13	0	0
NIEPUBLICZNA SZKOŁA POLICEALNA NR 1 W KROŚNIE	0	0	0
NIEPUBLICZNE POLICEALNE STUDIUM MEDYCZNE W OLKUSZU	0	0	1
OGÓLNOKSZTAŁCĄCA SZKOŁA MUZYCZNA I ST. W KROŚNIE	20	0	0
OGÓLNOKSZTAŁCĄCA SZKOŁA MUZYCZNA II ST. W KROŚNIE	8	0	0
PAŃSTWOWA SZKOŁA MUZYCZNA I ST. W KROŚNIE	17	0	0
PAŃSTWOWE POMATURALNE STUDIUM KSZTAŁCENIA ANIMATORÓW KULTURY I BIBLIOTEKARZY W KROŚNIE	12	0	0
POLICEALNA SZKOŁA MEDYCZNO-SPOŁECZNA DLA DOROSŁYCH W JAŚLE	0	0	1
POLICEALNE STUDIUM FARMACEUTYCZNE W KROŚNIE	14	12	1
POLICEALNE STUDIUM W KROŚNIE ZAKŁADU DOSKONAŁENIA ZAWODOWEGO W RZESZOWIE	0	0	0
PRYWATNA SZKOŁA MUZYCZNA I ST. PRO-MUSICA W KROŚNIE	11	0	0
SPOŁECZNA SZKOŁA MUZYCZNA II ST. W KROŚNIE	6	0	0
SZKOŁA POLICEALNA DLA DOROSŁYCH	126	80	2
SZKOŁA POLICEALNA DLA DOROSŁYCH STOPKA W KROŚNIE	0	0	0
SZKOŁA POLICEALNA DLA MŁODZIEŻY NR 1	0	0	0

SZKOŁA POLICEALNA NAFTOWO-GAZOWNICZA NR 2	15	2	0
SZKOŁA SPECJALNA PRZYSZASABIAJĄCA DO PRACY W KROŚNIE	4	0	0
TECHNIKIM NR 4 W KROŚNIE IM. IGNACEGO ŁUKASIEWICZA	140	67	1
TECHNIKUM NR 1 IM. JANA SZCZEPANIKA	92	57	3
TECHNIKUM NR 2 IM. KS. STANISŁAWA SZPETNARA	44	14	1
TECHNIKUM NR 3 IM. STANISŁAWA STASZICA	99	75	0
TECHNIKUM NR 5	85	74	1
TECHNIKUM NR 6	84	56	1
TECHNIKUM NR 7	23	17	0
V LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE IM. JANA SZCZEPANIKA W KROŚNIE	131	0	0
VI LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE	51	0	0
ZASADNICZA SZKOŁA ZAWODOWA IM. DRA JÓZEFA ALEKSIEWICZA W IWONICZU-ZDROJU	0	0	1
ZASADNICZA SZKOŁA ZAWODOWA NR 2 IM. KS. STANISŁAWA SZPETNARA	58	55	2
ZASADNICZA SZKOŁA ZAWODOWA NR 2 W IWONICZU	0	0	1
ZASADNICZA SZKOŁA ZAWODOWA NR 3 IM. STANISŁAWA STASZICA	51	24	0
ZASADNICZA SZKOŁA ZAWODOWA NR 4	34	34	0
ZASADNICZA SZKOŁA ZAWODOWA NR 6	71	58	2
ZASADNICZA SZKOŁA ZAWODOWA NR 7 W KROŚNIE	7	0	0

Źródło: Dane MPiPS i MEN

5. BADANIE KWESTINARIUSZOWE PRZEDSIĘBIORSTW.

W rozdziale tym zawarto analizę wyników badania przeprowadzonych wśród przedsiębiorstw, których siedziba znajduje się na terenie Krosna. Badanie dotyczyło przede wszystkim sytuacji na lokalnym rynku pracy w 2016 roku, jak również planowanych zmian w strukturze i wielkości zatrudnienia w roku 2017.

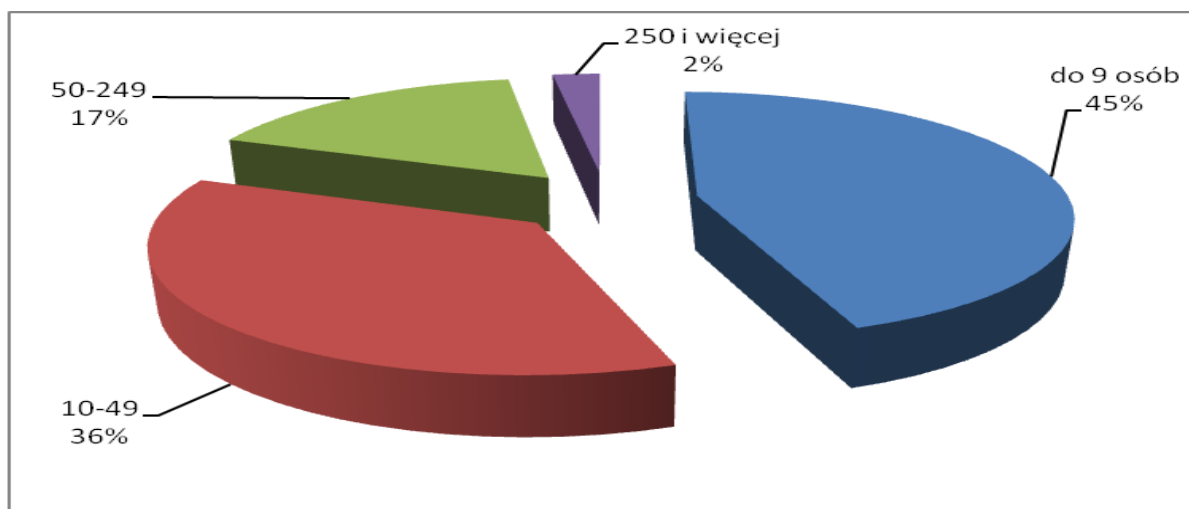
Badania wykonano poprzez ankietę telefoniczną przeprowadzoną z właścicielami firm, dyrektorami, pracownikami ds. kadr. Łącznie ankietowaniu poddano 83 przedsiębiorstwa.

Tabela nr 26. Liczba przebadanych przedsiębiorstw w 2016r.

Klasa wielkości przedsiębiorstwa	Liczba przebadanych przedsiębiorstw
do 9 osób	37
10-49	30
50-249	14
250 i więcej	2
Razem	83

Źródło: Dane MRPiPS na podstawie badań PUP

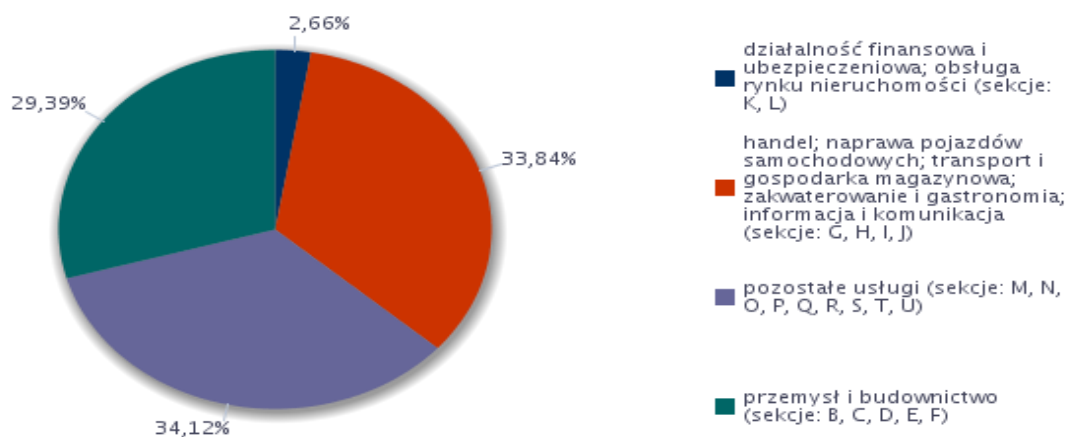
Wykres nr 2. Procentowa struktura wielkości badanych w 2016r przedsiębiorstw.

Źródło: MRPiPS na podstawie badań PUP Krosno

Łącznie z powiatu miasta Krosna przebadano 83 firmy i instytucje. Przedsiębiorstwa zatrudniające do 9 pracowników stanowiły 45% wszystkich badanych.

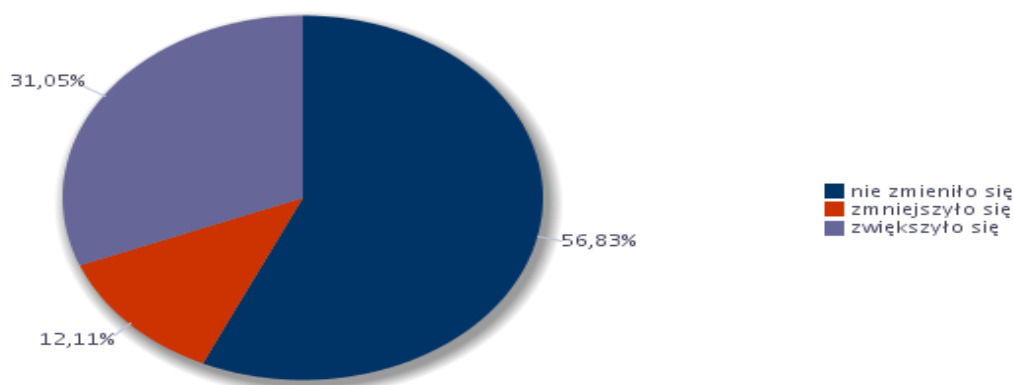
Wykres nr 3. Struktura badanych przedsiębiorstw według rodzaju działalności.

Źródło: MRPiPS na podstawie badań PUP Krosno

Najwięcej badanych przedsiębiorstw należało do sekcji pozostałe usługi. Niewiele mniej do sekcji handel, naprawa pojazdów samochodowych, transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja. Łącznie stanowiły niemal 70% ogółu ankietowanych.

Wykres nr 4. Odsetek przedsiębiorstw deklaruujących zmiany w zatrudnieniu w 2016r

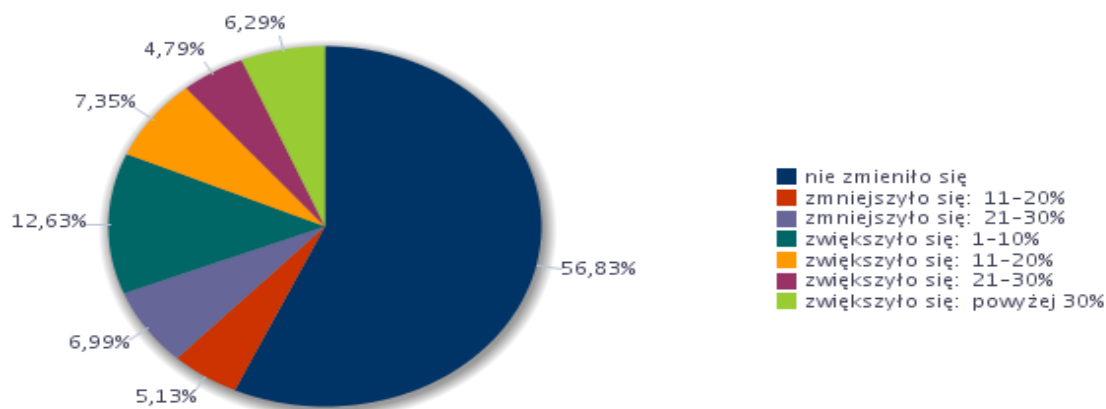

Źródło: MPiPS na podstawie badań PUP Krosno

U 57% przedsiębiorców sytuacja kadrowa w 2016 roku nie uległa zmianie. W poprzednim roku odsetek ten wynosił 70%. 30% przedsiębiorców zwiększyło stan zatrudnienia - o 10% więcej niż w 2015 roku.

Jedynie u co dziesiątego przedsiębiorcy uległa pogorszeniu. Świadczy to o poprawiającej się sytuacji ekonomicznej badanych firm.

Wykres nr 5. Odsetek przedsiębiorstw deklaruujących zmiany w zatrudnieniu w 2016r.

Źródło: MPiPS na podstawie badań PUP Krosno

Wśród 30% firm, gdzie wzrosło zatrudnienie najwięcej - 70% było w przedziałach: 1-10% i 11-20%.

Natomiast wśród 10% przedsiębiorstw, które zredukowało zatrudnienie, najwięcej było w przedziale pomiędzy 21% - 30%.

Tabela nr 27. Wskaźnik zatrudnienia netto według wielkich grup zawodów w 2016 roku

Wielkie grupy zawodów	Wskaźnik zatrudnienia netto
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	3,04
Pracownicy biurowi	15,58
Pracownicy przy pracach prostych	4,54
Pracownicy usług i sprzedawcy	7,16
Przedst. władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	9,35
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	3,04
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	0,00
Siły zbrojne	0,00
Specjaliści	9,36
Technicy i inny średni personel	-2,00

Źródło: MRPiPS na podstawie badań PUP Krosno

Spadek zatrudnienia jedynie wśród techników i innego średniego personelu. Zatrudnienie wzrosło wśród najbardziej wśród pracowników biurowych i specjalistów.

Tabela nr 28. Analiza zawodów, w których przedsiębiorstwa najczęściej zatrudniały pracowników w bieżącym roku oraz umiejętności i cech kandydatów niezbędnych do pracy w tych zawodach.

Zawód	Umiejętności i cechy	Wskaźnik struktury odpowiedzi
Asystent do spraw księgowości	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	0,00%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	0,00%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,00%
	współpraca w zespole	0,00%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%

Asystent nauczyciela przedszkola	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	0,00%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	6,25%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	6,25%
	znajomość języków obcych	0,00%
Doradca zawodowy	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	0,00%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	6,25%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
Dyrektor operacyjny	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	0,00%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	6,25%

	wywieranie wpływu	6,25%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	6,25%
	znajomość języków obcych	0,00%
Frezer	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	0,00%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	0,00%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	0,00%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
Grafik komputerowy DTP	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	0,00%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	0,00%
	wykonywanie obliczeń	0,00%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
Inżynier budownictwa - budownictwo ogólne	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	0,00%

	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	6,25%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	6,25%
	znajomość języków obcych	0,00%
Inżynier elektroenergetyk	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	0,00%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	6,25%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	6,25%
	znajomość języków obcych	0,00%
Kasjer handlowy	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	0,00%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%
	wyuczony zawód	0,00%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
Kelner*	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%

	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	0,00%
	wykonywanie obliczeń	0,00%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
Kierowca samochodu dostawczego	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	0,00%
	komunikacja ustna / komunikatywność	3,13%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	3,13%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	0,00%
	wykonywanie obliczeń	3,13%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%
	wyuczony zawód	0,00%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
Koordynator projektów unijnych	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	6,25%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	6,25%
	znajomość języków obcych	0,00%
Krawiec*	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	0,00%

	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	0,00%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	0,00%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%
	wyuczony zawód	0,00%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
Księgowy	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	0,00%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	0,00%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	6,25%
	znajomość języków obcych	0,00%
Magazynier	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	0,00%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	0,00%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%
	wyuczony zawód	0,00%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
Mechanik	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%

samochodów osobowych	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	0,00%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	0,00%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
Meliorant	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	0,00%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	0,00%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	0,00%
	wykonywanie obliczeń	0,00%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%
	wyuczony zawód	0,00%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
Monter / konserwator instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	0,00%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	0,00%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%
	wyuczony zawód	0,00%
	wywieranie wpływu	0,00%

	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
Nauczyciel przedszkola	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	0,00%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
Nauczyciel przedszkola	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	6,25%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	6,25%
	znajomość języków obcych	6,25%
Operator koparko-ładowarki	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	0,00%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	0,00%
	wykonywanie obliczeń	0,00%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%
	wyuczony zawód	0,00%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
Operator maszyn drogowych	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	0,00%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	0,00%
	wykonywanie obliczeń	0,00%

	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%
	wyuczony zawód	0,00%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
Operator obrabiarek sterowanych numerycznie	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	4,91%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	0,00%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	0,00%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	0,00%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
Piekarz*	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	0,00%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	0,00%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	0,00%
	wykonywanie obliczeń	0,00%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
Pomocniczy robotnik budowlany	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	0,00%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	0,00%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%

	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%
	wyuczony zawód	0,00%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
Pozostali robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	0,00%
	komunikacja ustna / komunikatywność	0,00%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	0,00%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	0,00%
	wykonywanie obliczeń	0,00%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%
	wyuczony zawód	0,00%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
Psycholog	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	0,00%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	6,25%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	6,25%
	znajomość języków obcych	0,00%
Spawacz	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	0,00%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%

	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	0,00%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	0,00%
	wykonywanie obliczeń	0,00%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%
	wyuczony zawód	0,00%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
Specjalista do spraw kadr	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	0,00%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	6,25%
	znajomość języków obcych	0,00%
Specjalista do spraw logistyki	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	0,00%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	6,25%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
Sprzedawca*	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	3,14%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%

	doświadczenie zawodowe	4,70%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	4,70%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,42%
	planowanie i organizacja pracy własnej	4,27%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	1,98%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	4,70%
	wyuczony zawód	0,00%
	wywieranie wpływu	0,42%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
Sprzątaczkabiurowa	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	0,00%
	komunikacja ustna / komunikatywność	0,00%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	3,13%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	3,13%
	współpraca w zespole	0,00%
	wykonywanie obliczeń	0,00%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%
	wyuczony zawód	0,00%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
Stolarz*	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	0,00%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	0,00%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	0,00%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%
	wyuczony zawód	0,00%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%

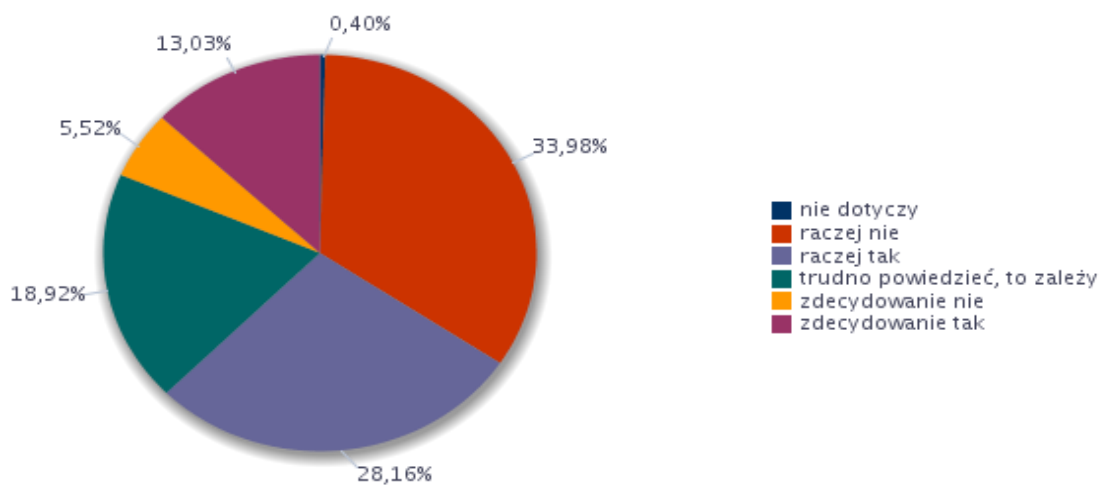
	znajomość języków obcych	0,00%
Szwaczka maszynowa	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	0,00%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	3,13%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	0,00%
	wykonywanie obliczeń	3,13%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%
	wyuczony zawód	0,00%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
Tapicer*	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	0,00%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	0,00%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	0,00%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%
	wyuczony zawód	0,00%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
Technik mechanik*	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	0,00%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	0,00%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	0,00%
	wykonywanie obliczeń	0,00%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%

	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
Technik prac biurowych*	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	4,22%
	komunikacja ustna / komunikatywność	4,22%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	4,07%
	współpraca w zespole	2,03%
	wykonywanie obliczeń	2,03%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	2,03%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
Telemarketer	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	0,00%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	0,00%
	wykonywanie obliczeń	0,00%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	0,00%
	wywieranie wpływu	6,25%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
Tokarz w metalu	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	0,00%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	0,00%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%
Tokarz w metalu	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%

	współpraca w zespole	0,00%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
Ogółem (bez względu na zawód)	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	2,56%
	dodatkowe uprawnienia	1,60%
	doświadczenie zawodowe	5,39%
	komunikacja ustna / komunikatywność	3,77%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	3,21%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	1,92%
	planowanie i organizacja pracy własnej	4,02%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	1,00%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	5,82%
	współpraca w zespole	2,92%
	wykonywanie obliczeń	3,17%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	2,81%
	wyuczony zawód	2,41%
	wywieranie wpływu	1,11%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,23%
	znajomość języków obcych	0,06%

Źródło: MRPiPS na podstawie badań PUP Krosno

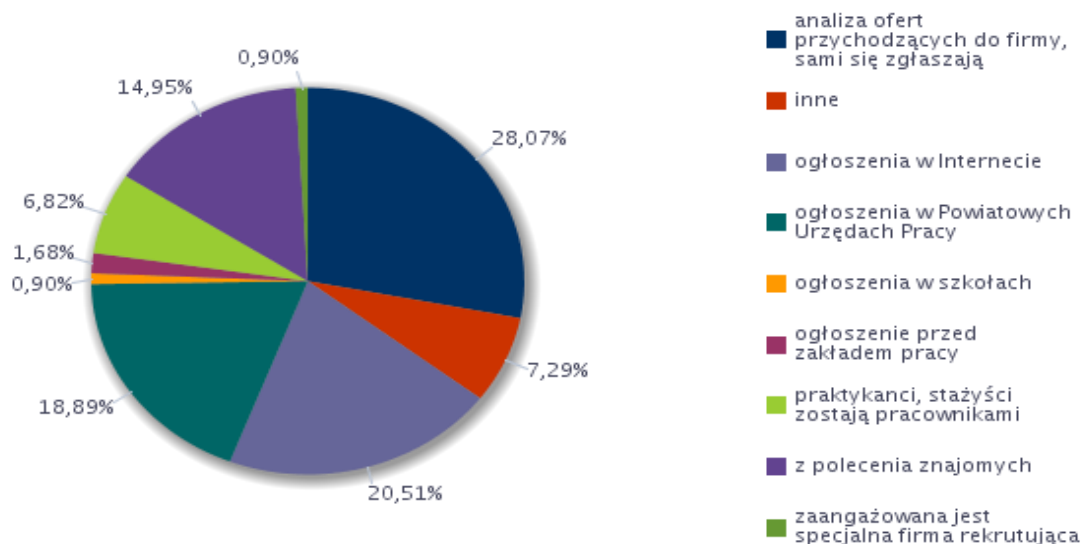
Wykres nr 6. Struktura odpowiedzi przedsiębiorstw deklarujących problemy z pozyskiwaniem nowych pracowników w 2016 roku.

Źródło: MRPiPS na podstawie badań PUP Krosno

Spośród badanych pracodawców problemy ze znalezieniem odpowiednich kandydatów miało w większym bądź mniejszym stopniu aż 41%. To ponad dwukrotnie więcej niż w roku poprzednim. Co trzeci przedsiębiorca raczej nie miał problemów ze znalezieniem nowych pracowników.

Wykres nr 7. Sposoby prowadzenia rekrutacji

Źródło: MRPiPS na podstawie badań PUP Krosno

Najczęstszym sposobem pozyskiwania nowych pracowników praktykowanym była analiza ofert przychodzących do firmy. Pracownicy sami się zgłaszali (28% odpowiedzi). Ponad 19% korzystało z pośrednictwa pracy PUP. 20% przedsiębiorców poszukiwało pracowników poprzez ogłoszenia w Internecie.

Tabela nr 29. Analiza odsetka ofert pracy zgłaszanych do urzędu pracy.

Odsetek ofert pracy zgłaszanych do PUP	Wskaźnik struktury
1-10%	22,09
11-25%	45,75
26-50%	21,29
51-75%	8,15
76-100%	2,72

Źródło: MRPiPS na podstawie badań PUP Krosno

Najwięcej pracodawców deklarowało, iż w PUP Krosno zamieszcza w granicach pomiędzy 26-50% wszystkich swoich ofert zatrudnienia. Jest to 46% ogółu ankietowanych. Co piąty pracodawca zamieszczał do 10% swoich ofert do PUP. Również ponad 20% pracodawców zgłaszało 26-50% nowych wakatów do urzędu pracy.

Tabela nr 30. Analiza oceny przygotowania kandydatów do pracy w zawodach, w których pracodawcy zwiększyli zatrudnienie w badanym roku.

Zawód	Wskaźnik struktury odpowiedzi (bardzo dobrze, raczej dobrze)	Wskaźnik struktury odpowiedzi (bardzo źle, raczej źle)	Dobrze vs. źle
Asystent do spraw księgowości	100,00%	0,00%	100,00%
Asystent nauczyciela przedszkola	100,00%	0,00%	100,00%
Doradca zawodowy	100,00%	0,00%	100,00%
Dyrektor operacyjny	0,00%	0,00%	0,00%
Frezer	0,00%	100,00%	-100,00%
Grafik komputerowy DTP	0,00%	100,00%	-100,00%
Inżynier budownictwa - budownictwo ogólne	0,00%	0,00%	0,00%
Inżynier elektroenergetyk	100,00%	0,00%	100,00%
Kasjer handlowy	0,00%	100,00%	-100,00%
Kelner*	0,00%	0,00%	0,00%
Kierowca samochodu dostawczego	100,00%	0,00%	100,00%
Koordynator projektów unijnych	0,00%	0,00%	0,00%
Krawiec*	0,00%	100,00%	-100,00%
Księgowy	0,00%	0,00%	0,00%
Magazynier	0,00%	100,00%	-100,00%
Mechanik samochodów osobowych	100,00%	0,00%	100,00%
Meliorant	0,00%	0,00%	0,00%
Monter / konserwator instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych	0,00%	100,00%	-100,00%
Nauczyciel przedszkola	100,00%	0,00%	100,00%
Operator koparko-ładowarki	100,00%	0,00%	100,00%
Operator maszyn drogowych	100,00%	0,00%	100,00%
Operator obrabiarek sterowanych numerycznie	0,00%	100,00%	-100,00%
Piekarz*	0,00%	0,00%	0,00%
Pomocniczy robotnik budowlany	0,00%	100,00%	-100,00%
Pozostali robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle	100,00%	0,00%	100,00%
Psycholog	100,00%	0,00%	100,00%
Spawacz	0,00%	100,00%	-100,00%
Specjalista do spraw kadr	0,00%	0,00%	0,00%
Specjalista do spraw logistyki	0,00%	100,00%	-100,00%
Sprzedawca*	6,76%	24,86%	-18,10%
Sprzątaczką biurową	100,00%	0,00%	100,00%
Stolarz*	0,00%	100,00%	-100,00%
Szwaczka maszynowa	0,00%	100,00%	-100,00%

Tapicer*	0,00%	100,00%	-100,00%
Technik mechanik*	0,00%	0,00%	0,00%
Technik prac biurowych*	100,00%	0,00%	100,00%
Telemarketer	0,00%	100,00%	-100,00%
Tokarz w metalu	0,00%	100,00%	-100,00%

Źródło: MRPiPS na podstawie badań PUP Krosno

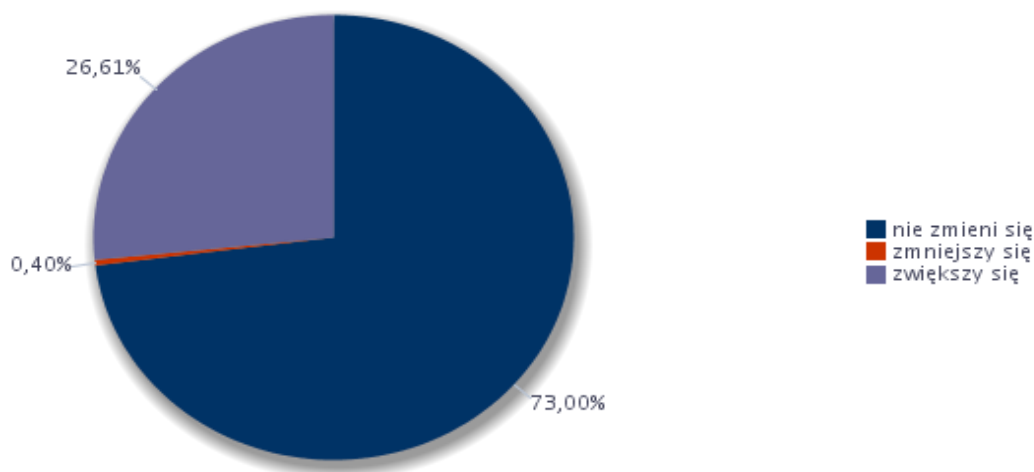
W większości badani pracodawcy dobrze oceniali przygotowanie zatrudnionych kandydatów. Niemniej jednak jest to odsetek niższy niż rok wcześniej.

6. PROGNOZA LOKALNEGO RYNKU PRACY.

Prognozę na szczeblu powiatowym przygotowano w oparciu o odpowiedzi na wybrane pytania uzyskane w ramach badania kwestionariuszowego przedsiębiorstw.

Analiza została dokonana na podstawie odpowiedzi na pytania o zmianie w wielkości oraz strukturze zatrudnienia na lokalnym rynku pracy. Są to przewidywania pracodawców na kolejny rok.

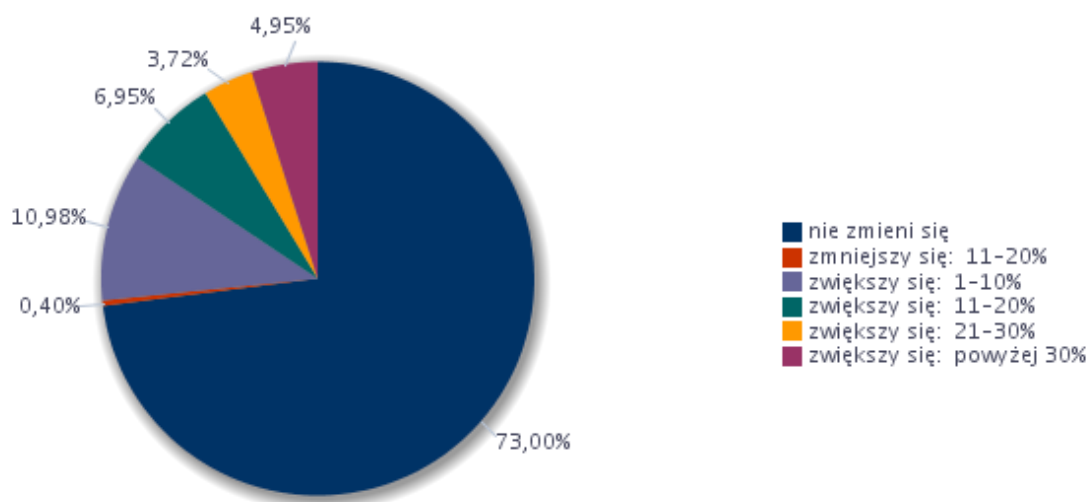
Wykres nr 8. Odsetek przedsiębiorstw przewidujących zmiany w zatrudnieniu w 2017r.

Źródło: MPiPS na podstawie badań PUP Krosno

Zdecydowana większość badanych stwierdziła, iż w najbliższym czasie nie dojdzie do żadnych zmian w przedsiębiorstwie odnośnie ilości pracowników (73%). Zwiększenie zatrudnienia przewidywało 25% pracodawców (wzrost w porównaniu do poprzedniego roku). Jedynie 0,4% planowało redukcję zatrudnienia.

Wykres nr 9. Odsetek przedsiębiorstw przewidujących zmiany w zatrudnieniu w 2017r.

Źródło: MPiPS na podstawie badań PUP Krosno

Spośród przedsiębiorców planujących wzrost zatrudnienia w 2017 roku niemal połowa szacuje wzrost do 10%.

Tabela nr 31. Prognozowany wskaźnik zatrudnienia netto dla wielkich grup zawodów na 2017 rok.

Wielkie grupy zawodów	Prognozowany wskaźnik zatrudnienia netto
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	11,35%
Pracownicy biurowi	20,62%
Pracownicy przy pracach prostych	11,35%
Pracownicy usług i sprzedawcy	20,44%
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	11,64%
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	9,86%
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	0,00%
Siły zbrojne	0,00%
Specjaliści	19,43%
Technicy i inny średni personel	19,43%

Źródło: MPiPS na podstawie badań PUP Krosno

Pracodawcy deklarujący zwiększenie zatrudnienia najczęściej wskazywali, iż wzrośnie ono najwięcej wśród: pracowników biurowych, pracowników usług i sprzedawców, specjalistów, techników i innego średniego personelu.

Tabela nr 32. Zawody, w jakich firmy mają zamiar zatrudniać pracowników w 2017r.

Zawód	Wskaźnik struktury
Kasjer handlowy	8,82%
Sprzedawca*	6,93%
Szwaczka maszynowa	5,04%
Technik prac biurowych*	4,75%
Magazynier	4,41%
Specjalista do spraw kadr	4,41%
Specjalista do spraw logistyki	4,41%
Telemarketer	4,41%
Asystent do spraw księgowości	2,55%
Barman	2,52%
Fryzjer*	2,52%
Inżynier mechanik - technologia mechaniczna	2,52%
Kelner*	2,52%
Krawiec*	2,52%
Kucharz*	2,52%
Nauczyciel przedszkola	2,52%
Operator koparko-ładowarki	2,52%
Pozostali robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle	2,52%
Psycholog	2,52%
Spawacz	2,52%
Stolarz*	2,52%
Tapicer*	2,52%
Operator obrabiarek sterowanych numerycznie	1,60%
Kosmetyczka	0,68%
Mechanik pojazdów samochodowych*	0,68%
Mechanik samochodów osobowych	0,68%
Monter / konserwator instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych	0,68%
Przedstawiciel handlowy	0,68%
Sprzedawca w branży przemysłowej	0,68%

Źródło: MRPiPS na podstawie badań PUP Krosno

Tabela nr 33. Umiejętności i cechy szczególnie istotne dla pracodawców u potencjalnych pracowników, których firma planuje zatrudnić w 2017 roku.

Zawód	Umiejętności i cechy	Wskaźnik struktury odpowiedzi
Asystent do spraw księgowości	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	5,41%
	komunikacja ustna / komunikatywność	0,84%

	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,84%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
Barman	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	0,00%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
Fryzjer*	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	0,00%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność,	6,25%

	kreatywność	
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	0,00%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	6,25%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
Inżynier mechanik - technologia mechaniczna	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	0,00%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	0,00%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	6,25%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
Kasjer handlowy	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	3,13%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	3,13%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	3,13%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	3,13%
	wykonywanie obliczeń	6,25%

	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	3,13%
	wyuczony zawód	0,00%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
Kosmetyczka	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	0,00%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
Kucharz*	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	0,00%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	0,00%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%

	znajomość języków obcych	0,00%
Magazynier	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	0,00%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	0,00%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%
	wyuczony zawód	0,00%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
Mechanik pojazdów samochodowych*	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	0,00%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	0,00%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
Mechanik samochodów osobowych	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	6,25%

	komunikacja ustna / komunikatywność	0,00%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	0,00%
	wykonywanie obliczeń	0,00%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
Przedstawiciel handlowy	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	0,00%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	0,00%
	wywieranie wpływu	6,25%
Sprzedawca w branży przemysłowej	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	6,25%
	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%

	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	0,00%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	0,00%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
Sprzedawca*	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	2,27%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	3,98%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	2,27%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	2,27%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	3,98%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%
	wyuczony zawód	0,00%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
Technik prac biurowych*	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	0,00%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	0,84%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,84%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	0,84%

	wykonywanie obliczeń	0,00%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,84%
	wyuczony zawód	0,84%
	wywieranie wpływu	0,84%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
Ogółem (bez względu na zawód)	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	2,56%
	dodatkowe uprawnienia	1,60%
	doświadczenie zawodowe	5,39%
	komunikacja ustna / komunikatywność	3,77%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	3,21%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	1,92%
	planowanie i organizacja pracy własnej	4,02%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	1,00%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	5,82%
	współpraca w zespole	2,92%
	wykonywanie obliczeń	3,17%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	2,81%
	wyuczony zawód	2,41%
	wywieranie wpływu	1,11%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,23%
	znajomość języków obcych	0,06%

Źródło: MPiPS na podstawie badań PUP Krosno

PODSUMOWANIE

Z uwagi na to, iż analizą tą objęto osobno powiat m. Krosno i krośnieński trudno jest w pełni odzwierciedlić rzeczywistą sytuację na lokalnym rynku pracy, np. w jednym powiecie dany zawód może być deficytowym a w drugim ten sam nadwyżkowym. Często osoby bezrobotne zamieszkałe na terenie jednego powiatu podejmują pracę na terenie innego powiatu (dotyczy to głównie osób zamieszkałych na terenie powiatu krośnieńskiego, którzy podejmują pracę na terenie powiatu m. Krosno).

W warunkach gospodarki rynkowej, rynek pracy, jak każdy inny, rządzi się prawami popytu i podaży. W takiej sytuacji na rynku pracy towarem stają się kwalifikacje, potencjał

intelektualny, cechy osobowości i temperamentu, motywację, dlatego też wybierając kierunek dalszego kształcenia, czy prowadząc nabór na dany kierunek należy wziąć pod uwagę, oprócz zainteresowań i predyspozycji, również sytuację na lokalnym rynku pracy. Niemniej jednak jest też sporo zawodów, na które jest dość duże zapotrzebowanie na rynku pracy. Pracodawcy przy zatrudnianiu pracowników zwracają głównie uwagę na takie elementy jak: motywację, kwalifikacje zawodowe, wykształcenie, dodatkowe umiejętności, sposób działania (elastyczność), staż pracy, referencje.

Na koniec grudnia 2016 roku, liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy z powiatu m. Krosno wyniosła 1415. Dokonując porównania z analogicznym okresem roku poprzedzającego, dostrzega się spadek stopy bezrobocia o 1,2%. Stopa bezrobocia na koniec grudnia 2016 roku wyniosła w powiecie 4,7% i była najniższą w województwie podkarpackim.

Najwięcej bezrobotnych w 2016 roku było w grupach zawodów: sprzedawcy sklepowi (ekspedienci), pracownicy obsługi biurowej, robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani, pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i pokrewne, magazynierzy i pokrewni, ślusarze i pokrewni, formowacze wyrobów szklanych, krajacze i szlifierze szkła, robotnicy pracujący przy przeładunku towarów, nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych (z wyjątkiem nauczycieli kształcenia zawodowego), przedstawiciele handlowi.

Co piąty bezrobotny z Krosna nie posiadał doświadczenia zawodowego.

Z przedstawionych danych wynika, iż zdecydowanie najwięcej zarejestrowanych jest osób z bardzo niskimi kwalifikacjami zawodowymi. Z ogólnej liczby 1415 osób bezrobotnych - 37% osób bezrobotnych posiada wykształcenie co najwyżej zawodowe.

Analiza ofert pracy zamieszczanych w CBOP z miasta Krosna oraz na portalach internetowych wykazała, że w 2016 roku największy napływ ofert pracy dotyczył elementarnych grup zawodowych takich jak: sprzedawca, robotnik magazynowy, pozostali magazynierzy i pokrewni, technik prac biurowych, inwentaryzator, doradca klienta, kolporter, robotnik gospodarczy, magazynier, pracownik ochrony fizycznej, kasjer handlowy, ekspozytor towarów (merchandiser), zbieracz owoców, ziół i innych roślin.

Zawody deficytowe w 2016 roku to listonosze i pokrewni, inżynierowie gdzie indziej niesklasyfikowani, kierownicy w instytucjach finansowych i ubezpieczeniowych, operatorzy urządzeń do obróbki powierzchniowej metali i nakładania powłok, operatorzy maszyn do szycia, projektanci wzornictwa przemysłowego i odzieży, sprzedawcy w stacji paliw, przedstawiciele handlowi.

Zawody zrównoważone to: kierowcy operatorzy wózków jezdniowych, magazynierzy i pokrewni, pracownicy centrów obsługi telefonicznej (pracownicy call center), mechanicy pojazdów samochodowych, Inżynierowie mechanicy.

Zawody **maksymalnie nadwyżkowe** (nie było dla bezrobotnych w tym zawodzie ani jednej oferty pracy): właściciele sklepów, operatorzy maszyn do produkcji obuwia i pokrewni, zmiatacze i pokrewni, pracownicy przy pracach przygotowawczych do druku, kierownicy do spraw technologii informatycznych i telekomunikacyjnych

Zawody nadwyżkowe: technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej niesklasyfikowani, ślusarze i pokrewni, ręczni pakowacze i znakowacze, mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych, praczki ręczne i prasowacze, monterzy maszyn i urządzeń mechanicznych, malarze budowlani i pokrewni, blacharze, recepcjoniści (z wyłączeniem hotelowych), tapicerzy i pokrewni, zaopatrzeniowcy, pomoce kuchenne, operatorzy maszyn do produkcji wyrobów papierniczych.

Wyniki badań przeprowadzonych z przedsiębiorstwami funkcjonującymi w Krośnie wykazały, że w ponad połowie z nich, wielkość zatrudnienia nie uległa zmianie w 2015 roku. Wzrost zatrudnienia nastąpił w przypadku 21,25% podmiotów. Na podstawie wyników przeprowadzonego badania można stwierdzić, iż w przypadku 57% podmiotów gospodarczych z powiatu m. Krosno w roku 2016 nie zaszły żadne zmiany dotyczące stanu osobowego pracowników. 31% firm zwiększyło zatrudnienie. To więcej niż w roku 2015r. Zauważa się, iż pracodawcy mają coraz większe problemy ze znalezieniem pracowników. Wzrosła też liczba przedsiębiorców, którzy słabo oceniają przygotowanie przyszłych pracowników.

Najczęściej nowi pracownicy przyjmowani są poprzez analizę ofert przychodzących do firmy oraz sami się zgłaszają.

Z prognozy na 2016 wynika, iż u ponad 70% pracodawców stan zatrudnienia nie ulegnie zmianie. Co piąty przedsiębiorca planuje przyjąć nowych pracowników. Zauważa się wzrost odsetka firm planujących zwiększenie zatrudnienia w porównaniu z prognozami na 2016 rok.

Przedsiębiorcy, którzy planują zatrudnić nowych pracowników wskazują iż będą poszukiwać: kasjer handlowy, sprzedawca, szwaczka maszynowa, technik prac biurowych, magazynier, specjalista do spraw kadr, specjalista do spraw logistyki, telemarketer, asystent do spraw księgowości, barman, fryzjer, inżynier mechanik - technologia mechaniczna, kelner, krawiec, kucharz, nauczyciel przedszkola, operator koparko-ładowarki, pozostali robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle, psycholog, spawacz, stolarz, tapicer, operator

obrobiarek sterowanych numerycznie, kosmetyczka, mechanik pojazdów samochodowych, mechanik samochodów osobowych, monter / konserwator instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych, przedstawiciel handlowy, sprzedawca w branży przemysłowej,

Raport opracował
Piotr Kielar